

## Merknader plan Hausvik

### Sektormyndigheter

#### Statsforvalteren i Agder, brev datert 11.11.2022

Det reises innsigelse til planforslaget

1. Det er vesentlige avvik fra Retningslinje for planlegging av støy for arealplanlegging (T1442):
  - Grenseverdiene for støy for planlagt arealbruk overskrides for omkringliggende bebyggelse, uten at avbøtende tiltak er tilstrekkelig innarbeidet og sikret gjennom planen.
  - Det er overveiende sannsynlig at planforslaget bidrar til vesentlig økning av støy for omkringliggende viktige og svært viktige friluftsområder samt statlige sikra friluftsområder, uten at det følger en tilfredsstillende støyfaglig utredning for disse områdene og uten at avbøtende eller kompensierende tiltak er innarbeidet og sikret gjennom planen.
2. planforslaget kommer i konflikt med naturtyper med sentral økosystemfunksjon med minst moderat lokalitetskvalitet og truede naturtyper (CR-Kritisk truet, EN-Sterkt truet og VU-Sårbar) i henhold til nasjonal rødliste for naturtyper
  - Rik åpen sørlig jordvannsmyr med utløpsbekken, en sjøørretbekk
  - Kystlynghei registret med lav kvalitet

#### Støy

Det foreligger for tiden flere klager fra berørte naboer angående støy til behandling hos Statsforvalteren v/Helse- og sosialavdelingen. Grenseverdier iht til T-1442/2021 for støy overholdes ikke pr. i dag. Det ble i 2020 gitt midlertidig dispensasjon for heving av støygrensen i forurensningsforskriften § 30-7 med 3 db. Dispensasjonen gjelder til utgangen av 2022. Argumentene fra søker i forbindelse med overnevnte dispensasjon var at tidsperioden for masseuttak ville reduseres fra 8 år til 3 år. Planforslaget legger nå til rette for en utvidelse av virksomheten som vil medføre ytterligere økning av støy fra området og forlenge perioden med masseuttak, knusing og utskipping av masser med anslagsvis, ca. 10 år.

Støyrapporten har tatt utgangspunkt i dagens situasjon, utvidelsen av masseuttaket og fremtidig utbygget plan. Sist nevnte vil i alle tilfeller ligge mange år frem i tid, med økende usikkerhet mht. type virksomhet, omfang og behov jo lenger frem i tid det ligger. I mellomtiden vil støy fra området være preget av terrengarbeid og masseuttak.

Ifølge mottatte støyberegninger fremgår det at støysituasjonen i liten grad vil bli påvirket av utvidelse av industriområdet, da hovedkilden til støy er havnevirksomheten med døgkontinuerlig lasting og lossing av båter. Unntaket fra dette er Eitlandsneset som ved utvidet masseuttak vil få økt støy med 2 db. I 10 års perioden for pågående masseuttak og ved fremtidig utbygget situasjon med normal havnedrift vil Eitlandsneset ligge innenfor rød støysone. For at bebyggelsen her skal få tilfredsstillende støynivå, viser støyrapporten at driften i havna må reduseres til 5 timer på dagtid.

På Vardåsen vil 7 fritidsboliger ligge innenfor gul støysone. Det er pekt på behov for støyreducerende tiltak for bebyggelsen på Vardåsen som støyyvoller, støyskjerm, fasadetiltak ol. Planforslaget påpeker imidlertid at disse tiltakene er svært utfordrende å gjennomføre pga. terrenget i område. Støyrapporten sier at for å overholde støygrensene for bebyggelsen på Vardåsen vil det dermed ikke være aktuelt med havnevirksomhet på natten, og drift på kvelden må få driftsbegrensninger. Det er dermed valgt å ikke ha bestemmelser om konkrete støyreducerende tiltak eller begrensninger for havnedrift. Hensikten med utarbeidelse av en støyrapport er å avdekke dagens situasjon, situasjonen ved ulike faser av utvikling/utbygging av planen, samt situasjonen ved fullstendig utbygget plan. Nødvendige støyreducerende tiltak bør dermed være avklart gjennom planprosessen og sikret i

planens juridiske dokumenter. Det gis et tydelig råd om å unngå at avklaringen av konkrete løsninger for håndtering av støy skyves til byggesaksbehandlingen. Planforslaget har en generell bestemmelse (2.3) med krav om at samlet støynivå fra planområdet skal tilfredsstillende grenseverdiene for «Havner og terminaler» som er gitt i tabell 2 i T-1442/2021. Videre sier bestemmelsen at for å begrense samlet total støy fra område må den enkelte virksomhet ha 10db margin til kravet for samlet støynivå. I rekkefølgebestemmelsen står det at før det kan gis igangsettingstillatelse skal støysituasjonen for enkeltvirksomheter dokumenteres jfr. bestemmelsen 2.3. Rekkefølgebestemmelsen setter kun krav om at hver enkelt virksomhet skal dokumentere sin egen støysituasjon iht. kravene i bestemmelsen 2.3. Den sier ikke noe om hvordan eller hvem som til enhver tid skal kontrollere at samlet støy fra all virksomhet i planen overholder støykravene.

**På bakgrunn av overnevnte, samt kunnskap om dagens utfordringer med støy, fremstår det ikke som realistisk at gjeldende støykrav vil kunne overholdes i verken anleggs- eller driftsfase med forelagte planforslag. Statsforvalteren fremmer innsigelse som følge av at grenseverdiene for støy for planlagt arealbruk overskrides for omkringliggende bebyggelse, uten at avbøtende tiltak er tilstrekkelig innarbeidet og sikret gjennom planen.**

I tillegg til at bebyggelse er og vil bli ytterligere støypåvirket vil også omkringliggende friluftsområder få økt støy som følge av planforslaget. Statlig sikret friluftsområde på Hausvikodden og Kjeholmen og viktig friluftsområde på Eiteland, Hausvikodden og nord for Eitlandsneset rundt Kjeholmen og Bærøy samt svært viktig friluftsområde i sjø vest og nord for planen vil få økt støy og vil ligge delvis i gul og mørkegul støysone. Friluftsområdene er registrert som nærfriluftsområde, utfartsområde og strandsone med stor og ganske stor bruksfrekvens.

Ifølge planbeskrivelsen vil støybelastningen endre seg lite som følge av utvidelsen av industriområdet. Videre står det i planbeskrivelsen at det er havneområdet, som allerede inngår i gjeldende reguleringsplan, som medfører den største støybelastningen, spesielt på Kjeholmen nord for planområdet, som ligger mest utsatt til. Ser av mottatt støykart at statlig sikret friluftsområde på Kjeholmen vil ligge godt innenfor mørkegul støysone. Statlig sikret friluftsområde på Hausvikodden vil få noe økt støy, og friluftsområdet på Eiteland vil få vesentlig mer støy ved realisering av planforslaget. Friluftsområde i sjø nord og vest for planområde ligger i gul og mørkegul støysone med dagens drift, og vil være tilnærmet uendret med forliggende planforslag.

Retningslinje for støy i arealplanlegging T-1442/2021 angir anbefalte grenseverdier for ulike typer friområder, friluft- og rekreasjonsområder og stille områder. For nærfriluftsområder er det anbefalt maks 40 db. I planforslaget er det ikke angitt db for de støyuutsatte friområdene hverken ved dagens drift eller iht. planforslaget. På bakgrunn av dette mener statsforvalter at støy knyttet til omkringliggende friluftsområder ikke er tilfredsstillende utredet i planforslaget. Utgangspunktet for all forvaltning av statlig sikrede friluftslivsområder er at de er sikret for allmennhetens friluftslivsutøvelse. De skal forvaltes slik at de ivaretas til dette formålet, og de skal være tilgjengelige og attraktive å bruke. Støy er en betydelig forurensningskilde og vil forringe friluftsområde slik at de blir mindre attraktive å bruke.

Ifølge rundskriv T-2/16 pkt. 3.1 Støy, skal Statsforvalteren vurdere innsigelse når støyfaglig utredning i reguleringsplan er svært mangelfull, og pkt. 3.10 kulepunkt 1 og 2 skal innsigelse vurderes når planforslaget kommer i konflikt med områder verdsatt som svært viktig eller viktig friluftsområde og andre områder som er vurdert til å ha nasjonal eller viktig regional betydning som friluftsområde. Statsforvalteren fremmer innsigelse til at det er overveiende sannsynlig at planforslaget bidrar til vesentlig økning av støy for omkringliggende viktige og svært viktige friluftsområder samt statlige sikra friluftsområder, uten at det følger en tilfredsstillende støyfaglig utredning for disse områdene og uten at avbøtende eller kompenserende tiltak er innarbeidet og sikret gjennom planen.

Administrasjonens kommentar: viser til kommentar i saksframlegget

### Naturverdier

Nord øst i planområdet ligger en rik åpen jordvannsmyr med en utløpsbekk. Jordvannsmyra ble kartlagt i 2020 og er registret med moderat kvalitet. Utvidelsen av industriområdet ble tatt inn i kommuneplanen i 2015 før kartleggingen av overnevnte naturtype ble gjennomført i 2020. Jordvannsmyrer er en sterkt truet naturtype og har sentral økosystemfunksjon. Bekken ansees å være en del av samme økosystemfunksjonen. Bekken er en del av Rosfjorden bekkefelt. I følge vann-nett.no har bekken en moderat økologisk tilstand og er en dokumentert sjøørretbekk. Det fremgår av planbeskrivelsen at som følge av planen vil myrtjernet tappes, vannforekomsten forsvinne og utløpsbekken vil tørke ut da overflatevann vil renne gjennom delområdene BKB1 og BK1 før det går til sjøen. Vannforskriften § 12 er ikke vurdert for overnevnte vassdrag. Dette er en mangel ved planforslaget.

I tillegg til å være rasteplass og levested for dyr og planter, er myrer gode flomdempere, og de kan lagre store mengder karbon. I nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023, vedtatt ved kgl. Res. 14. mai 2019, er det trukket frem at det er viktig å ivareta natur som våtmark, myrer, elvebredder og skog ved arealplanlegging. Dette blant annet fordi disse naturtypene kan dempe effektene av klimaendringer, i tillegg til å inneha viktige økosystemfunksjoner. Store deler av arealene for utvidelsen av masseuttaket består av naturtypen Kystlynghei. Deler av denne er registret med lav kvalitet, resten er registret med svært lav kvalitet. Kystlynghei har status som en utvalgt naturtype (tiltaksklasse er udefinert) og er rødlistet – sterkt truet. Naturmangfoldloven (NML) pålegger alle en aktsomhetsplikt for utvalgte naturtyper, jfr. NML § 6. Lovens utgangspunkt er at enhver skal gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet. Når det planlegges tiltak som kan påvirke den aktuelle utvalgte naturtypen, skal den ansvarlige vurdere en rekke forhold, blant annet om det er mulig å plassere tiltaket slik at det ikke berører aktuelle kystlynghei, samt om tiltaket på annet vis kan tilpasses slik at man unngår forringelse av naturtypens utbredelse og forekomstens økologiske tilstand. Statsforvalteren mener at det er mulig å unngå eller sterkt redusere inngrepene i de arealene med kystlynghei som er registrert med lav kvalitet.

Statsforvalteren fremmer innsigelse til at planforslaget kommer i konflikt med truede naturtyper (EN-Sterkt truet) i henhold til nasjonal rødliste for naturtyper i form av kystlynghei registret med lav kvalitet og kommer i konflikt med naturtyper med sentrale økosystemfunksjoner med minst moderat lokasjonskvalitet.

Administrasjonens kommentar: På meklingsmøte ble det avklart at bekken ikke er en sjøørretbekk. Når det gjelder vurdering etter vannforskriftens § 12 tas det til etterretning. Siden planforslaget er revidert etter offentlig ettersyn og industriområde i revidert forslag ikke utvides, vurderes det ikke som aktuelt lenger å foreta en vurdering etter vannforskriftens § 12. Planen vil ikke medføre inngrep i vannforekomst.

Det er på meklingsmøte stilt spørsmål om registrerte naturtype «sørlig jordvannsmyr» kan være en feilregistrering. Dette på bakgrunn av befaringsnotat fra biolog Tor Inge Vollan, Multiconsult. Vollan observerte ingen av artene som er typisk for den nevnte myrtypen på befaringsstidspunktet (11.05.23), og fant heller ikke noen arter som indikerer kalkholdig grunnforhold som kan være opphav til rike naturtyper. Da planforslaget er blitt revidert og ikke lenger berører naturtypen, har kommunen ikke gjort ytterligere undersøkelser for å få avklart om dette er en feilregistrering.

Området øst for regulert industriområde, samt deler av øvrig areal i/rundt planområdet består pr i dag av naturtypen kystlynghei. Deler av områdene skal være preget av gjengroing. Utfra dagens registrerte

omfang anser vi det som vanskelig å utvide industriområde uten å komme i konflikt med naturtypen kystlynghei. Et alternativ kunne vært aktiv skjøtsel på større areal for å hindre gjengroing og tap av naturtypen. Siden industriområde i revidert planforslag ikke utvides, vil planforslaget ikke lenger medføre tap av kystlynghei. Det er satt inn rekkefølgekrav om skjøtsel av et område med kystlynghei i Slettedalen. Det anbefales at rekkefølgekravet beholdes, noe som kan føre til økt kvalitet på lokaliteten. I tillegg anbefales det krav om skjøtelsplan.

#### Vurdering av T-2/16 punkt 2

Ved vurdering av å fremme innsigelse til et planforslag, skal Statsforvalteren legge føringene i rundskriv T2/16, til grunn.

Sett i lys av tiltakene planen legger til rette for kan planforslaget gi positiv samfunnsnytte for regionens økonomiske og sosiale bærekraft. Det har vært og er en pågående støykonflikt i område i dag og planforslaget vil etter statsforvalters syn påføre omkringliggende bebyggelse og friluftsområder ytterligere støy. Planforslaget gir dermed ytterligere negative konsekvenser for en større gruppe i område og vil kun gi offentlig forvaltning merkostnader i form av klagesaksbehandling av mottatt klager fra berørte naboer.

Statsforvalter vurderer at område samlet sett har store naturverdiene av nasjonale verdier. Disse naturverdiene vil bli ødelagt som følge av planforslaget. Nedbygging av natur er den største driveren til den globale naturkrisen, og bidrar til økte utslipp av klimagasser. Mener at det vil kunne være mulig å unngå eller sterkt redusere inngrepene i arealene med kystlynghei og på den måte også kunne ivareta jordvannsmyra med utløpsbekken som sentral økosystemfunksjon. På bakgrunn av dette vurderes de samfunnsmessige ulempene ved realisering av planforslaget til å være større enn fordelene.

Administrasjonens kommentar: Hvis industriområdet skal utvides ser vi det som mest naturlig å utvide i retning Eitland/Eitlandsneset. Det vil også være i tråd med overordnet plan. En slik utvidelse vil pr i dag medføre tap av kystlynghei og myr, da vi ser det som vanskelig å utvide område bare litt, slik at myra og tjernet beholdes. Planforslaget er på bakgrunn av vedtak i kommunestyret i juni endret, og det blir ikke noen utvidelse av industriområdet nå.

#### *Faglige råd*

##### Støv

Det ble gjennomført undersøkelse av støvnedfall i perioden 26.06.15-31.07.17. Grenseverdiene er i hovedsak overholdt, men for Eitlandsneset var det en overskridelse av grenseverdiene i en tidsperiode fra 01.10.2016-01.11.2016. Støvfukt vil være mest aktuelt ved tørkeperioder kombinert med mye vind. Støvdempende tiltak som støvavsug ved boring og vanning, salting, feiing mv. av kjøreveier, omlastepunkt, lagerplasser og -hauger, etc. har normalt god effekt. Dette er imidlertid ikke sikret i planen juridiske dokumenter.

Viser til T-1520 Retningslinjer for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging punkt 1.3 siste ledd som sier at dersom område er utsatt for støynivåer over grensene i tabell 1 i T-2/16, bør det tas ekstra hensyn til støv i planleggingen da dette kan gi en samspillseffekt mellom støy og luftforurensning som gir øket plage og helserisiko. På bakgrunn av dette og tidligere overskridelser av grenseverdier for støvnedfall på Eitlandsneset gis det sterkt faglig råd om at det legges inn bestemmelser som sikrer at støvgrensene overholdes.

Administrasjonens kommentar: Støvdempende tiltak som støvavsug ved boring og vanning, salting, feiing mv. av kjøreveier, omlastepunkt, lagerplasser og -hauger, etc. kan normalt ha god effekt. Utfordringene knyttet til støv har i hovedsak sammenheng med aktivitet knyttet til uttak og transport av masser. Forurensningsforskriften kap 30 gjelder for forurensning fra produksjon av puk, sand og singel. Det er i bestemmelse §30-4 stilt krav om støvdempende tiltak. Det er bla krav om å

gjennomføre effektive tiltak for å redusere støvutslipp fra all støvende aktivitet slik som knusing, sikting, transport og lagring. Borerigger skal ha støvavsug med rensing, eller det skal påsprøytes vann for å dempe støving mest mulig. Annet prosessutstyr skal enten være innebygget med en varig tett konstruksjon med avsug og effektivt støvfiltrering, eller det skal benyttes et automatisk vannpåsprøytingsanlegg med hensiktsmessig plasserte dyser beregnet til bruk ned til -10 °C ved knusing, sikting og transport. Åpne lager av råvarer og produkter, trafikkarealer og støvdeponi skal fuktes med vann for å hindre støvflukt. Det er i bestemmelsene satt krav om at uttak av masser skal skje iht. bestemmelsene i forurensningsloven for område BKB1. Det foreslås at bestemmelsen endres til å gjelde for områdene BI1-BI4. Vi vurderer dette som tilstrekkelig og ser ikke behov for å stille flere krav i bestemmelsene.

### Landskap

Ved store terrenginngrep som områder for masseuttak legger igjen store landskapssår i terrenget. Gjeldende plan har bestemmelse om etablering av en voll innenfor industri/havnearealet for å hindre innsyn fra sjøen til bakenforliggende masseuttak. Da etablering av voll er plasskrevende er bestemmelsen erstattet i planforslaget med bestemmelse om etablering av en trekke. Ifølge planbeskrivelsen skal trekken etableres mellom havneområde og industriområde og skal dekke minimum 25% av havneområdets bakkant. Dette er imidlertid ikke sikret med eget arealformål eller i rekkefølgebestemmelsene i planforslaget. For å sikre tilstrekkelig skjerming og gjennomføring av tiltaket gir vi faglig råd om at det settes av tilstrekkelig grøntareal i plankartet og angir tiltaket i rekkefølgebestemmelsene. I tillegg er det viktig at grøntarealet er stort nok for ivaretagelse av trærnes rotsone og at det blir tilstrekkelig jorddybde.

Administrasjonens kommentar: Man ønsker i planen å ha fleksible løsninger, så det er ikke ønskelig å sette av formål som angir hvor det skal beplantes. Det er i bestemmelsene angitt at trekken skal etableres mellom havneområde og industriområdet. Nøyaktig plassering avgjøres i forbindelse med videre utbygging av området. Administrasjonen er enig i at det bør innrekkefølgekrav som sikrer at tiltaket blir utført.

### NVE 14.11.2022

#### Vassdragstiltak

Håvåsen ligger på ca 83 moh. Det ligger et mindre tjern i området, som ligger relativt høyt i terrenget og har et begrenset nedbørsfelt. Fra tjernet går en bekk i sjø til Eitlandsbukta. Ifølge plandokumentene vil etablering av industriområdene føre til drenering av tjernet ved Håvåsen. Terrenget tas ned i et masseuttak og det legges opp til å lede overvann fra nærliggende områder med avrenning til industriområdet i åpne grøfter til sjø. Stærk har utarbeidet Notat VA Rammeplan datert 07.07.22.

Tiltak som kan medføre skader eller ulemper for allmenne interesser, for eksempel uttak av grunnvann i forbindelse med ny næring innenfor området, kan utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven. Eksempel på allmenne interesser er fiskens frie gang, allmenn ferdsel, naturvern, biologisk mangfold, vitenskapelig interesse, og hensyn til kultur og landskap.

Ser at planen berører to vannforekomster, en jordvannsmyr midt i planområdet og et myrtjern i nord med sjørrretbekk til Eitlandsbukta. Det er opplyst at arealtapet knyttet til jordvannsmyr og myrtjern utgjør til sammen ca. 12 daa. Ut ifra plandokumentene kan det se ut til at myrtjernet i nord vil forsvinne i forbindelse med planlagt masseuttak og at utløpsbekken mot Eitlandsbukta vil tørke ut. Det vurderes at plandokumentene, inkludert Notat nr. 1 2021 fra Grimsby Naturtjenester, ikke er helt tydelig når det gjelder miljøverdiene knyttet til myrtjernet i nord. Det fremstår også som usikkert om utløpsbekken mot nord er sjørrretførende eller ikke.

Registrerer at Statsforvalteren i Agder har fremmet innsigelse til planen. Planen vil komme i konflikt med naturtype Rik åpen sørlig jordvannsmyr med utløpsbekk som er en sjørrretbekk. **NVE støtter Statsforvalter i Agder sin innsigelse til planen.** Tiltakene som planen legger opp til kan medføre skader eller ulemper for allmenne interesser i vassdraget. Det betyr at tiltakene kan være konsesjonspliktig etter vannressursloven. NVE kan avgjøre at reguleringsplan kan erstatte konsesjon, dersom vassdrags- eller grunnvannsinteressene er godt nok ivaretatt i planen. Kan ikke se at miljøverdiene i vassdraget er godt nok ivaretatt i denne planen.

Administrasjonens kommentar: Det er på meklingsmøte med statsforvalter avklart at bekken ikke er sjørrretførende.

Det legges ikke lenger opp til utvidelse av næringsområde. Kommunestyret bestemte 29.06.23 at det ikke skulle mekles videre med statsforvalter og at Håvåsen (BKB1) ikke fjernes. Område BKB1 reguleres friluftsområde. Planen vil derfor ikke medføre noe arealtap av jordvannsmyr og myrtjern.

#### Skred i bratt terreng

Det er regulert inn fire hensynssoner for ras og skred. Ifølge planbestemmelsen tillates ikke tiltak innenfor hensynssonene før skredfaren er avklart med ingeniørgeolog, jf. bestemmelse 4.1.1. NVE har faglig råd om at skredfare avklares på siste plannivå og viser til KMDs rundskriv H5/18 «Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling». Fagkyndige utredninger innen naturfare skal ikke skyves til byggesaksnivå slik som planen legger opp til. Sikkerhet mot naturfare skal avklares i forbindelse med planarbeidet slik at krav i TEK 17 kapittel 7 blir ivaretatt og behovet for eventuelle sikringstiltak kan ivaretas i planen.

Administrasjonens kommentar: Det er registrert ett par fareområder innenfor planområde. 2 områder i overgangen mellom ny og gammel plan. Det ble ikke engasjert ingeniørgeolog til å foreta noe nærmere vurdering knyttet til områder for fare. Det ble vurdert at risikoen for snøskred og steinsprang ved Håvåsen elimineres som følge av at Håvåsen sprenges ned og det etableres tomter. Det er ikke lagt til rette for bygninger innenfor øvrig område som er registrert som aktsomhetsområde og det er angitt i bestemmelsene at det innefor disse områdene ikke tillates tiltak før skredfaren er avklart med ingeniørgeolog. Nå som Håvåsen (BKB1) ikke fjernes/området ikke lenger utvides, er det viktig at det blir foretatt en farevurdering og at anbefalte sikringstiltak blir utført før det gis tillatelse til tiltak innenfor områdene BI1 og BI2.

Pga. fremdriften kan det ikke bli gjort noe nærmere vurdering av dette tema før 2. gangsbehandling av planforslaget, men det må stilles krav i bestemmelsene som sikrer at vurdering blir foretatt.

#### Kvikkleireskred

Det kan være områder med marin leire i planområdet. Det er opplyst at deler av planområdet allerede er planert ut. Fare for kvikkleireskred er vurdert i ROS-analysen. Har faglig råd om at det må komme frem i ROS-analysen om prosedyren i tabell 3.1 i NVEs veileder for sikkerhet mot kvikkleireskred er fulgt og ivaretatt i planarbeidet.

Administrasjonens kommentar: Området er i dag allerede langt på vei ferdig planert i samsvar med gjeldende reguleringsplan og driftskonsesjon. Løsmasser er fjernet ned til fast fjell. Innenfor område vist som aktsomhetsområde for kvikkleire er det ett område som det trolig ikke er gjort inngrep i jf. Ortofoto. Dette området ligger ca på kote +4, som er omtrent på områdene rundt hvor det er pågående masseuttak. Det er registrert som myr. Det er ingen høyereliggende områder som er markert som aktsomhetsområde for marin leire.

Områdene som er markert som aktsomhetsområder har ingen skråningshøyder over 5 meter eller jevnt hellende terreng med høydeforskjell over 5 meter som er dekket med løsmasser



#### Tiltak i sjø

Det tillates utfylling i sjø innenfor bestemmelsesområde #4 i forbindelse med at det skal etableres en ny kai. Vi har faglig råd om at det tas inn en vurdering av tiltak i sjø i plandokumentene. Det kan være svært vanskelig å forutse konsekvensene av en lokal overbelastning i sjø. Det må derfor alltid gjøres grunnundersøkelser og geoteknisk detaljprosjektering for å vurdere skredfare og stabilitet for tiltak i strandsonen. Selv om fare for områdeskred av kvikkleire viser seg å være avkrefte i planprosessen, bør planen likevel sette krav om grunnundersøkelse og geoteknisk detaljprosjektering i byggesaken hvis den innebærer tiltak i strandsonen. For mer info, se NVE Veileder 1/2019: Sikkerhet mot kvikkleireskred kap.2.8.

Administrasjonens kommentar: Anbefales at det settes inn krav om grunnundersøkelse og geoteknisk detaljprosjektering ved utfylling innenfor bestemmelsesområde #4.

Når det gjelder faglig råd om mer vurdering av tiltak i sjø i plandokumentene vurderer vi at det vil ivaretas i byggesaken.

#### **Agder Fylkeskommune, brev datert 11.11.22**

Regionplan Agder 2030 har som mål at verdiskapingen i regionen skal baseres på en bærekraftig bruk av menneskelig ressurser og naturressurser. Det skal blant annet sikres gjennom å ivareta landskap, naturmangfold og friluftsområder for fremtidige generasjoner.

Nærværende planforslag har åpenbare målkonflikter mellom utvikling av areal for industri og næring, og ivaretagelsen av hensynet til landskap, naturmangfold og friluftsområder.

Industrietableringen i området har en lengre historie. Først gjennom reguleringsplanen fra 1996 og senere med kommuneplanen. Samtidig har det også vært bruk av området til friluftsliv og fritidsboliger. Blant annet ble reguleringsplan for Hausvikstranda Vestre - Hausvik feriesenter vedtatt i 2016 og Kjeholmen sikret som statlig sikret friluftsområde i 2000.

Det største konfliktområdet er støypåvirkningen fra havne- og industriaktiviteten på de omkringliggende områdene. Støyrappporten som er vedlagt planforslaget, viser at utvidelsen av industriområdet vil medføre at en større del av Kjeholmen ligger i mørkegul støysone. Fylkeskommunedirektøren vurderer at det på bakgrunn av støyrappporten ikke fremstår som realistisk

å unngå en vis grad av ytterligere negativ påvirkning ved videre utvikling av industriområdet. Samtidig gir støyrapporten grunn til å mene at utvidelsen av aktiviteten ikke vesentlig vil forverre den allerede eksisterende negative belastningen på de omkringliggende friluftsområdene.

#### *Hensynet til statlig sikra friluftslivsområder*

Ifølge Miljødirektoratet sin naturbase ligger det to statlig sikra friluftslivsområder tett på planområdet – Hausvikodden (FS00002501) og Kjøholmen (FS00000847). Det er Lyngdal kommune som har drifts- og tilsynsansvar i områdene, mens staten ved Miljødirektoratet er rettighetshaver. I kommunens kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder, har områdene blitt vurdert til å være svært viktige friluftslivsområder.

Ifølge forskrift om fylkeskommunenes oppgaver innenfor friluftslivsområdet skal fylkeskommunen blant annet ivareta statens interesser som grunneier eller rettighetshaver i forbindelse med plan- og byggesaker som berører eller får konsekvens for statlig sikra friluftslivsområder. I det følgende uttaler vi oss derfor på vegne av staten som grunneier/rettighetshaver i statlig sikra friluftslivsområde. Vi legger hensynet til allmennhetens friluftslivsinteresser til grunn for vår uttalelse.

Havne- og industriområdet på Hausvik medfører allerede i dag støy som er negativt for brukere av friluftslivsområdene Hausvikodden og Kjøholmen. Støyutredningen viser at planforslaget vil medføre økt støybelastning for friluftslivsområdene i fremtiden – spesielt for Kjøholmen. Det er imidlertid ikke utarbeidet støyberegninger som tar utgangspunkt for anbefalte støygrenser for nærfriluftsområder utenfor tettsted (Lden 40 dB). Vi anbefaler derfor at det gjøres utfyllende utredninger for at kommunen bedre skal kunne vurdere konsekvensene for og muligheter for avbøtende tiltak på Hausvikodden og Kjøholmen før endelig vedtak av planen.

Av hensyn til natur- og friluftslivsopplevelsen til brukere av friluftslivsområdene, bør det uansett settes driftstidsbegrensninger som sikrer at støvende virksomhet ikke kan foregå på søndager og på helligdager (med unntak av lasting og lossing av skip). Dette vil være en videreføring av bestemmelsene i gjeldende reguleringsplan. Det bør også vurderes å sette ytterligere støybegrensninger i fellesferien som trolig er den tiden av året da Kjøholmen er mest brukt. I tillegg til generelle driftstidsbegrensninger bør man på bakgrunn av supplerende støyberegninger vurdere hvorvidt tiltak på utstyr, som for eksempel støysvake kraner, RoRo ramper som kan legges på gummitatter, båter på landstrøm m.m. i tillegg kan være relevante avbøtende tiltak for friluftsområdene.

Administrasjonens kommentar: Det er også gjort en vurdering ift friluftsområdene og avbøtende tiltak. For mer kommentar vises det til saksframlegget hvor dette er vurdert.

#### *Landskapspåvirkning*

Det er positivt at planforslaget har bestemmelser som sikrer mørke eller naturtilpasset farge på fasade og tak.

Forslag til reguleringsplan avviker fra tidligere plan ved at krav om voll er byttet ut med krav om trerekke. Vurderer at en rekke med trær kun vil gi en begrenset effekt, så lenge den bakenforliggende bebyggelse er 15 meter høy. En effekt av vollen som 3D-illustrasjonene skal vise, virker lite troverdig. Høyden på vollen sammenlignet med bebyggelsen virker for lav. Samtidig er tilgjengelige næringsareal på over 350 daa, slik at tap av areal som følger av etablering av voll er relativt lite. Fylkeskommunedirektøren anbefaler at man gjør en ny vurdering av dette. En voll vil antakeligvis kunne bidra til at avslutningen av industriområdet mot grøntområdene mykes opp og blir mindre skarp og samtidig ta bort noe av innsynet til området.



Man bør også vurdere om bestemmelsene for utforming av bebyggelsen skal åpne/stille krav om grønne tak, og om det kan være hensiktsmessig å åpne for solceller i områder som ikke vil gi negativ landskapsvirkning.

Fylkeskommunedirektøren savner i øvrig at 3D-illustrasjonene også viser kraner og båter som skal legges ved kaien ettersom disse vil være mer eller mindre faste elementer ved området, og dermed også en viktig del av landskapspåvirkningen.

Administrasjonens kommentar: Båter som ligger ved kai og kraner vil være vanlig ved området og del av landskapspåvirkningen. I tegneprogrammet er det ikke noen kraner eller større båter enn seilbåter, så det lar seg ikke gjøre. Imidlertid anser vi ikke at det har en veldig stor betydning for å belyse planens påvirkning på landskapet at det på illustrasjonene vises båter ved kai da vi mener det ikke innebærer en vesentlig annen landskapsvirkning, eller inntrykk av området. Viktigste er bebyggelse og planeringshøyde, og her er det lagt inn maks planeringshøyde og maks volum på bebyggelsen. Det er foretatt en ny vurdering av voll kontra trekke slik det er lagt opp i planforslaget som var på høring og offentlig ettersyn. Vi anbefaler at krav om trekke beholdes. Bygningene blir uansett om man bygge voll eller har trekke synlige. Pga områdets beliggenhet er det ønskelig å ha mest mulig næringsareal, spesielt når man ikke utvider industriområdet i revidert planforslag. Se også kommentar i saksframlegget.

#### *Sjørettede næringsarealer*

Fylkeskommune ga ved oppstart av planarbeidet innspill om at bestemmelsene for området bør sikre at arealbruken i området faktisk forbeholdes virksomhet som har behov for nærhet til sjøen. Dette er ikke fulgt opp og dette er begrunnet med at man ønsker fleksibilitet.

Fylkeskommuner mener det er viktig at arealet reserveres til virksomhet med behov for nærhet til sjøen. Dette er viktig ettersom kommunen har begrensede med slike areal tilgjengelige. Type transport til og fra planområdet bør også vurderes. Det vil medføre en uhenksom belastning på fylkesveien hvis alt av transport av vare og materialer til og fra området skal skje som tungtrafikk. For slike typer virksomhet vil andre arealer i kommunen eller tilstøtende kommuner være mer hensiktsmessig.

Administrasjonens kommentar: anbefales å sette inn krav om at virksomheten skal være sjørelatert.

#### *Kystlynghei*

Planen legger opp til at kystlynghei skal istandsettes og skjøtes på deler av området. Utarbeidelse og godkjenning av skjøtselsplanen bør sikres i rekkefølgebestemmelsene

Administrasjonens kommentar: anbefales at det i bestemmelse § 6.4.2 tilføyes at det skal utarbeides skjøtselsplan og at skjøtsel skal skje i tråd med godkjente skjøtselsplan.

#### *Trafikksikkerhet og forholdet til fylkesveien*

Kryss mellom fv. 4080 og kommunal vei til planområdet inngår i reguleringsplan for Hausvik industriområde av 11.4.1996. Regulert friskt i krysset må opparbeides (rydding av trær og annen vegetasjon) før igangsettingstillatelse etter ny plan kan gis. Dette går direkte på trafikksikkerheten i området, og det er viktig at kommunen følger dette opp

Administrasjonens kommentar: Anbefaler at det settes inn rekkefølgekrav som sikrer at vegetasjon og trær som er i konflikt med regulert friskt i kryss mellom fylkesvei og kommunal vei fjernes. Dette må være gjort før det kan gis igangsettingstillatelse til nye tiltak.

#### *Automatiske fredete*

kulturminner Hensynet til automatiske fredete kulturminner er tilstrekkelig ivaretatt.

### **Mattilsynet**

Mattilsynets innspill til planene knyttet til drikkevannshensyn: Mattilsynet forvalter drikkevannsforskriften (forskrift om vannforsyning og drikkevann FOR-2016-12-22- 1868). Vårt ansvarsområde i forhold til planarbeid er knyttet til beskyttelse av eksisterende og framtidige drikkevannskilder og leveringssikkerhet for trygt og nok drikkevann til innbyggerne. Det legges opp til kommunal vannforsyning og planer for hvordan det skal sikres tilstrekkelige mengder vann til det planlagte næringsområdet. Kommunen skal blant annet etablere et høydebasseng med kapasitet til å dekke både forbruksvann og brannvann. Reguleringsbestemmelser stiller blant annet krav til at det foreligger godkjente tekniske planer (inkludert løsninger for vann) før det kan gis rammetillatelse til byggetiltak innenfor delområdet. Vi vurderer ut fra dette at hensynet til vannforsyning til Hausvik industriområde er ivaretatt.

I planområdet er det to landbaserte akvakulturlokaliteter som benytter vann fra Rosfjorden i produksjonen. Det stilles krav i planene som skal sikre at avrenning fra området ikke fører til forurensing av Rosfjorden. Vi vurderer ut fra dette at hensynet til å beskytte vannforsyningen til akvakulturlokalitetene mot forurensing er ivaretatt.

I følge mottatt dokumentasjon er det ingen boliger eller fritidsboliger innenfor planområdet, men det er fritidsboliger på Eitlandsneset og Eitland nord/nordøst og på Vardåsen sørvest for planområdet. På Hausvik sør for planområdet er det både boliger og fritidsboliger. Det angis ikke hvilken type vannforsyningen disse boligene har. Det er ingen grunnvannsforekomster i området. I kapittelet om avrenning står det at planområdet har i sin helhet avrenning mot nord og sjø og at det derfor ikke berører nedslagsfeltet til drikkevannskilden Bærvannet i øst. Mattilsynet kjenner ikke til om vannforsyningen til fritidsboligene på Eitlandsneset og Eitland nord/nordøst kan bli påvirket av avrenning fra planområdet. Det må kartlegges hvilken type vannforsyning disse fritidsboligene har. Dersom det viser seg at de har privat vannforsyning, må disse ivaretas og beskyttes mot eventuell negativ påvirkning i det videre planarbeidet

Mattilsynets innspill til planene knyttet til plantehelse:

Mattilsynet forvalter plantehesleforskriften (Forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere FOR2000-12-01-1333.). I tilknytning til plantehelse er Mattilsynets ansvarsområde å forhindre spredning av planteskadegjørere som kan ha alvorlige samfunnsøkonomiske konsekvenser. Uønsket spredning kan skje både med jordmasser som flyttes og med maskiner med rester av jord, frø og planter. Faren for spredning er størst fra områder med tidligere eller nåværende dyrka mark. Det fremkommer ikke av plandokumentene at det skal flyttes jordmasser ut fra, eller inn i, området. Hvis dette likevel er tilfelle, ber vi dere lese denne informasjonen og ta hensyn til dette i videre planarbeid: [https://www.mattilsynet.no/planter\\_og\\_dyrking/planteskadegjorere/floghavre/risiko\\_for\\_spredning\\_av\\_planteskadegjorere\\_og\\_floghavre\\_i\\_forbindelse\\_med\\_anleggsarbeid.22145](https://www.mattilsynet.no/planter_og_dyrking/planteskadegjorere/floghavre/risiko_for_spredning_av_planteskadegjorere_og_floghavre_i_forbindelse_med_anleggsarbeid.22145)

Administrasjonens kommentar: Det planlegges ikke flytting ut eller inn av planområdet. Jordmassene blir i planområdet, dels som arronderingsmasser og dels til jordmasser i paller og støvull. Det anbefales at det i bestemmelsene settes inn krav som sikrer at man forhindrer spredning av planteskadegjørere.

Det er ikke kommunal vannledning til disse fritidsboligene. De har private brønner på Eitland og Eitlandsneset. Vi kan ikke se at disse brønnene blir påvirket av tiltakene revidert plan åpner for.

### **Kystverket**

I Rosfjorden er det registrert farled<sup>1</sup>. Farvannet trafikkeres av nyttefartøy og fritidsbåter, jf. opplysninger i Kystdatahuset<sup>2</sup>. Det er etablert kaianlegg i planområdet som brukes til utskipping av masser. Vest for planområdet er det etablert en småbåthavn. Planen legger til rette for å utvide eksisterende kaianlegg/havn mot øst slik at det omfatter Vellevika og Likvika.

Det går frem av planbeskrivelsen at forslagsstiller vurderer at planforslaget ikke endrer forholdene i sjø sammenlignet med gjeldende reguleringsplan for Hausvik industriområde fra 1996. Øst og vest for havneområdet er arealer på land vist med arealformålet friluftsmål og arealer i sjø er vist som friluftsområde i sjø og vassdrag. Slik vi forstår planen skal disse områdene være tilgjengelige for allmennheten og være en buffersone mot industri- og havneområdet. Planen legger ikke opp til etablering av tiltak i disse områdene. Vi minner om at alle tiltak som kan påvirke sikkerheten eller ferdsele i farvannet er søknadspliktige etter havne- og farvannsloven. Søknadsplikten etter havne- og farvannsloven er selvstendig og gjelder parallelt med eventuell søknadsplikt etter plan- og bygningsloven.

Administrasjonens kommentar: Det åpnes for å kunne tilrettelegge for enkel sti innenfor bestemmelsesområdene #2 og #3, men ingen andre tiltak på land.

#### **Fiskeridirektoratet**

Ålegrassamfunnet i Eitlandsbukta og sukkertareskog vil berøres indirekte gjennom å være i influenssonen til utbyggingsområdet. Fiskeridirektoratet region Sør ser derfor positivt på at det i planbestemmelsene § 6.2.3 Partikkelsperre er satt krav om bruk av partikkelsperre ifbm utfylling i Likvika. Vi forutsetter at planen ikke vil medføre avrenning, tilførsel av partikler, utslipp, miljøskadelig avfall, plast, forurensing mv. i sjø

Administrasjonens kommentar: Tas til etterretning

#### **Direktoratet for mineralforvaltning**

Faglig råd til det kombinert formål BKB1

Masseuttaket strekker seg over en lengre tidsperiode og massene skal selges på det åpne marked. Vårt planfaglige råd er derfor at arealene regulert til industri endres til kombinert formål med masseuttak/steinbrudd og industri. Masseuttak/steinbrudd vil være i tråd med faktisk arealbruk og industri vil være arealets etterbruk. Bestemmelsene for område BI1–BI4 bør tillate uttak av masser, likt § 3.1.3.2 i planforslagets bestemmelser. Det bør kreves gjennom rekkefølgebestemmelser at uttak av masser fullføres før det tillates andre tiltak i området.

#### **Sikring**

Det er DMF sitt planfaglige råd at det utformes en bestemmelse med et generelt krav om forsvarlig sikring av uttaksområdet. Bestemmelsen kan formuleres på følgende, eller lignende måte: «Uttaket skal til enhver tid være forsvarlig sikret». Det bør også vurderes om det er avsatt tilstrekkelig areal som muliggjør opparbeiding, vedlikehold og tilsyn med sikringstiltak. Se vår driftsplanveileder for fast fjell1 for mer informasjon om sikring.

Administrasjonens kommentar: Uttak av resterende masser er i slutfase og området vil snart bli ferdigstilt. Vi vurderer det som riktig å benytte industriformål slik det er lagt opp til i planforslaget, og ikke kombinert formål slik direktoratet for mineralforvaltning foreslår.

Inntil området kan ferdigstilles vil det være behov for uttak, knusing og lagring av stein, samt føres opp bygninger og andre konstruksjoner som er nødvendige for driften. Det er gitt tillatelse til uttak av masser innefor planområde. Skulle det være behov for nye tillatelser innenfor område, bør det i

bestemmelsene angis at det tillates uttak av masser, likt § 3.1.2.2 i planforslagets bestemmelser som var på høring og offentlig ettersyn.

Sikring av området er viktig, men dette mener vi ivaretas i driftskonsesjonen. Uttaket er snart ferdig, og planen gjelder fremtidig bruk og vil ikke får tilbakevirkende kraft

## Naboer og grunneiere i området

### Lars T og Wenche Olsen, 04.11.22 hausvik 82 Vardåsen, 9/8

Planforslaget vil få store konsekvenser for deres eiendom og gjøre den uegnet som fritidsbolig. Aktiviteten på industriområdet med sprenging og graving, massetransport og lasting av skip har medført betydelige ulemper for deres fritidseiendom.

Dersom nåværende forslag til reguleringsplan blir godkjent i sin helhet mener de at eiendommen deres må innløses av Lyngdal kommune.

Er betydelig drev og nedfall av støv.

Planforslaget legger til grunn helt andre støygrenser enn 40 db (A) som var gjeldende ved reguleringen av vårt hyttefelt, og også ved opprinnelig regulering av industriområdet. Planforslaget viser simuleringer av støy på 43-59 db(A) i anleggsperioden for de mest utsatte hyttene på feltet, og 59 db(A) ved framtidig havnedrift og industri. De opplyser at opplevd støy dobles når støynivået stiger med 8-10 db(A), så i deler av anleggsperioden og i framtidig driftsperiode Vil opplevd støynivå flerdobles i forhold til gjeldende grenser ved etablering av hyttefeltet. Finner det uakseptabelt at man går bort fra de støygrenser som var basic for utbyggingen av hyttefeltet deres rundt år 2000.

Skulle forslaget godkjennes, må følgende krav inkluderes og dokumenteres og være en part i rekkefølge kravene før masseuttak (BKB1) starter

1. Ingen støyende aktiviteter (masseuttak, produksjon, intern transport, båtlasting etc.) skal finne sted i sommerhalvåret mellom kl 19:00 og 07:00 på hverdager og i helgene fra fredag kl 17:00 til mandag kl 07:00 samt bevegelige helligdager og ferietider; i.e. fellesferie, påskeferie etc.
2. Knuseverket støy-isoleres med vegger/innebygges.
3. Lastekasse på utskipnings kai bygges i betong og støy skjermes, ref. tegninger vedlagt nabovarsel fra Velde sendt til naboer for ca. 2 år siden (men ikke bygget enda).
4. Støyreducerende vuller/vegger installeres foran berørte eiendommer.
5. Kontinuerlige støymålinger tas på berørte kritiske eiendommer over minimum 2 måneder i mai/juni. Resultatene presenteres berørte eiendommer. Tillatt støygrense baseres på tilstedeværelse av impuls lyd og settes til 50dB.
6. Område B13 brukes ikke som lagringsplass for uttatt masse.
7. Siden nytt masseuttak dekker tidligere kvartsgruver må det foretas jevnlig støvprøver. Tidligere prøver er ikke relevante for det nye området

Administrasjonens kommentar: Man forholder oss til gjeldende anbefalte støygrenser jfr Klima- og Miljødepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T- 1442/2021). T-1442 er en retningslinje for planlegging som angir grenseverdier, kvalitetskriterier og anbefalinger i forbindelse med nye planer og vedtak etter plan- og bygningsloven. Formålet med retningslinjen er å legge til rette for langsiktig arealdisponering og planlegging av det fysiske miljø som fremmer trivsel og

bokkvalitet, samt forebygger helsekonsekvenser av støy. Iht T-1442 er grenseverdi utendørs støynivå uten impulslyd  $L_{den} > 55$  dB.

BKB1 fjernes og reguleres friluftsføremål. Resterende masser innenfor gjeldende område tas ut og område ferdigstilles for etablering av industrivirksomhet. Eventuelle krav som legges inn i planen nå gjelder kun nye tiltak og påvirker ikke allerede gitte tillatelser. Krav til målinger av kvartvurderes ikke å være aktuelt når området ikke utvides.

### **Hildegunn og Øysteing Gripsgård, e-post 06.11.22, eiendom 9/9**

direkte berørt av arbeidet som foregår i Hausvik Industriområde har vi opplevd å få hytta totalt dekket av steinstøv som førte til at Velde måtte vaske ned hele hytta utvendig. Tak, vegger, dører, vinduer, terrasser og rekkverk måtte skures. Har også ved et par anledninger pakket og reist fra hytten i full fart da luften har vært stinn av steinstøv. Håper kommunens ledelse forstår at dette er helseskadelig på både kropp og sinn. Hytta ble bygget for å ha en plass med ro og fred hvor man kan slappe av og oppleve rekreasjon, men har fått det stikk motsatte og ser med gru på at det skal fortsette slik i mange år. Det er på tide å sette foten ned og si at nok er nok. Ber kommuneledelsen bruke sunn fornuft og stanse planforslaget.

Administrasjonens kommentar: Håvåsen beholdes, og uttak av masser vil være ferdig i løpet av få år. Hvor lang tid det vil ta kommer an på uttakshastigheten.

### **Solfrid Rettedal Furenes og Rolv Ordin Furenes, 31.10.22, eiendom 9/10**

Kjøpte hytta i 2009, og ble den gang fortalt at arbeidet snart skulle avsluttes. Arbeidet iht. eksisterende reguleringsplan er fortsatt ikke ferdig.

#### Adkomst

Fylkesvei utover Austadhalvøya til avkjørsel Hausvik Industriområde er smal og flere steder uoversiktlig. Stor fare for ulykker. Veien slik den er i dag, egner seg ikke til tungtransport. Overrasket at det ikke foreligger noen planer fra fylket om opprustning av veien. Hverken kommunen eller fylket har økonomi til å ruste opp veistrekningen. Mest sannsynlig vil veien bli slik den er i dag i mange år.

I forslaget til reguleringsplan for Hausvik sies det ingenting om hvilke trafiksikkerhetstiltak som skal gjennomføres.

Administrasjonens kommentar: Det er stilt krav om at det skal iverksettes trafiksikkerhetstiltak på fylkesveien på strekningen Skomrak – Hausvik. Kravet inntreffer først når samlet bebyggt areal innenfor planområdet overstiger 100 000 m<sup>2</sup> BYA. Hvilke konkrete tiltak som skal utføres er ikke avgjort enda, men vil bli tatt stilling til på senere tidspunkt og gjerne i dialog med velforeningen og veieier for å utføre de mest kritiske og viktigste tiltakene på strekningen.

#### Støy

Vi vil vite sannheten om den aktiviteten som støyen representerer for omgivelsene rundt Hausvik Industriområde. Dette gjelder for fastboende, hytteboere og fugle- og dyreliv.

Vi har ikke tillit til det som så langt er presentert av diverse støysonekart. Området rundt industriområdet er delt inn i ulike soner; både rød, gul og lysegul. Hva med de eiendommene som blir rammet av dette? Hva har kommunen tenkt å gjøre? Innløse eiendommene både fastboende og hytteeiere? Hva med friluftsområdene?

Den gamle reguleringsplanen fra 1996 inneholdt lovnad om at omgivelsene ikke skulle utsettes for støy utover 40 desibel. Forskjellen på den gamle og den eventuelle nye reguleringsplanen ift støy er FORMIDABEL! Dersom den nye planen blir godkjent, har folk og omgivelsene blitt ført bak lyset i årevis.

Reagerer på at det i planen legges opp til lasting 24/7. Er det ikke noen lov som regulerer dette på samme måte som lover regulerer annen form for aktivitet hvor det skal være ro mellom 23.00 og 07.00 eller tilsvarende, og hva med arbeid på søndag og helligdager?

Vi synes også det er utrolig at ikke ansvarlige i kommunen har forstått budskapet fra tidligere kommuneoverlege Tom Eikeland. Som kommunens medisinfaglige rådgiver advarte han mot å anlegge industriområde tett inntil verdifulle friområder. I forbindelse med en mulig ny reguleringsplan er det ikke innhentet medisinfaglige råd fra kommuneoverlege eller miljørettet helsevern i kommunen.

Administrasjonens kommentar: I forbindelse med pågående planarbeid er det utført støyberegninger. Beregningene bygger på en illustrasjon på hva som kan komme av aktivitet i området og resultatet trenger nødvendigvis ikke bli den endelige støysituasjonen. Beregningene viser imidlertid hva man må ta høyde for kan skje. Videre viser beregningene støyutbredelse over døgnet Lden (gjennomsnittsstøy), noe som betyr at enkelte tidspunkt i løpet av døgnet kan støynivået være høyere eller lavere. Skal vi si noe sikkert hva faktisk støynivå er, må det utføres målinger. Slik måling vil kun si dagens støynivå, og ikke hva støynivået kan bli når området er ferdig opparbeidet og det pågår industrivirksomhet og havneaktivitet slik planforslaget tilrettelegger for.

Det er satt inn krav i bestemmelsene som skal sikre at samlet støy fra planområdet skal tilfredsstillere grenseverdier som er angitt i retningslinjen (verdier for «Havner og terminaler» tabell 2 i T-1442:2021 ved boliger/fritidsboliger). Dette er anbefalte grenseverdier som bla skal forebygge helsekonsekvenser av støy. Gjeldende plan henviser til byggeforskriften pkt 52.33 som kun omhandler støy fra bygningers tekniske installasjoner, dvs for installasjoner som er nødvendige for driften av selve bygningene og ikke aktiviteter tilhørende virksomheter i industriområder. Dessuten er et støynivå på 40 dB svært lavt, og vil ikke samsvare med aktivitet på havn og industriområde. Kommunen forholder seg til de grenseverdier for støy som sektormyndighet anbefaler. Når det gjelder grenseverdier for støy i forbindelse med uttak av masser er det regulert i forurensningsforskriften kap. 30. Det er gjort støyberegninger med uttak av masser innenfor BKB1. Det er i forbindelse med dette planarbeidet ikke gjort støyberegninger for uttak av masser innenfor område som i dag er regulert til industri. Dette da masseuttaket for dette området er i slutfase og snart kan ferdigstilles. Kravene i forurensningsforskriften gjelder også for område under opparbeidelse. Det er generelt mulig å søke om dispensasjon fra kravene.

Det er regler for hvor mye støy som tillates. Grensene avhenger av tidspunkt og dag. Det er støykravene i regelverket som regulerer muligheter for arbeid i nattperioden. Nattkravene er strengere enn for støy på dagtid, men det er ingen absolutte bestemmelser om at det skal være ro i nattperioden. For havner og terminaler er det samme støykrav alle ukedager, men for andre støykilder er det ofte strengere støykrav i helgene.

For produksjon av pukk, sand og singel gjelder reglene i forurensningsforskriften § 30-7. Med Lden er definert som gjennomsnitt pr døgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene

Miljørettet helsevern har vært involvert i saken og har også uttalt seg tidligere til fastsetting av planprogrammet. Det har også vært dialog med rådgiver miljørettet helsevern i forbindelse med utarbeidelse av planforslaget. Kommunelege har ikke vært direkte involvert i planarbeidet, men er kjent med støyen på Hausvik og planene.

Støy

Ved utvidelse av sprengningsområde kommer man nærmere kvartsgruvene. Stein fra gruvene er en stor fare for kvartsinnhold. Kvartsstøv er helseskadelig og kan føre til lungesykdommer som kols og i verste fall lungekreft. Vil ansvarlige i kommunen ha det store ansvaret på seg?

Det bør stilles krav i planen om måling av kvartsinnholdet med jevne mellomrom, med full aktivitet (tørt vær og vind!)

Vi har også lest gjennom rapporten fra Tom Myran som viser målinger foretatt i perioden fra juni 2015 til juli 2017. Hva har skjedd etter dette? Utvidelsen av planområdet vil også medføre store naturinngrep! Her kan vi nevne, tap av myrområder, trekkområde for truede fuglearter går tapt og likeså dyrelivet generelt.

Administrasjonens kommentar: Industriområdet utvides ikke. Håvåsen fjernes ikke. Område BKB1 (Håvåsen) fjernes fra plankartet og område reguleres friluftsmål.

#### Grunnvann

Er det vurdert hvordan grunnvannet kan bli påvirket dersom Håvåsen blir nedsprenget?

Vi har 2 brønner i vårt hyttefelt. Vil disse kunne ta skade av den videre utsprenging og hvem er økonomisk ansvarlig dersom det blir ødeleggelser?

Administrasjonens kommentar: Spørsmålet anses ikke aktuelt lenger. Håvåsen blir ikke sprengt ned, men beholdes.

#### Økonomi

Planen vil ha enorme økonomiske konsekvenser for kommunen. Flere fritidseiendommer i området må innløses. Antall er usikkert, men kan bli 7-10 eiendommer. Det dreier seg om flere millioner, kanskje så mye som 50 millioner. I tillegg har kommunen plikt til å kjøpe kaia fra Velde basert på kostpris med fratrukk for slitasje og elde. Bygging av industri kai på 600 meter vil være svært kostbart. I tillegg kommer fremføring av strøm, og bygging av høydebasseng. Samlede investeringer som må lånefinansieres løper seg til henimot 750 millioner. Inntektene som er knyttet til salg og leie av tomteareal til industriformål er usikre – både i størrelse og når de vil oppstå – dersom de oppstår! Samtidig som videre arbeid med sprenging av ytterligere areal, skal kommunen forsøke å selge tomter. De som eventuelt etablerer seg må være nødt for å ha støy, støv og andre ulemper i mange år! Kommunen er i en meget vanskelig økonomisk situasjon, hvor det diskuteres mulige nedleggelse av bl.a. skoler for å spare penger. Har Lyngdal kommune anledning til disse investeringene?

Administrasjonens kommentar: Spørsmålene anses ikke å være del av planbehandlingen etter pbl.

#### Rød støysone

Er informert at de også kan bli liggende i RØD STØYSONE! T-1442 beskriver støygrensene for havn dag og nattetid – dagtid 60 db og nattetid 55 db. Flere av hyttene på Vardåsen – hvor også deres hytte befinner seg – ligger på 59 db. Når grensen på natt er 55 db så betyr kanskje det at også vår hytte blir liggende i RØD STØYSONE + Dersom så er tilfelle, vurderer også vi at kommunen innløser vår eiendom. Ber derfor de ansvarlige som skal ta en avgjørelse for eller mot den nye avtalen, og tenke vel og lenge gjennom ovennevnte.

Administrasjonens kommentar: Deres eiendom 9/10 ligger i beregningene, etter det vi kunne se, utenfor gul støysone. Det er kun noen hytter på Vardåsen som kommer innenfor gul støysone. Støyfølsom bebyggelse som bla boliger og fritidsboliger skal ikke ligge i rød støysone. Det kreves da at det gjøres tiltak evt innløsning slik at grenseverdiene i retningslinjene tilfredsstilles.

Tillit

Dersom den nye reguleringsplanen blir vedtatt, vil kommunen ha SVÆRT LITEN TILLIT hos fastboende og hyttefolk i det aktuelle området.

Administrasjonens kommentar: Tas til orientering.

### **Agnes B og Anbjørn Steinnes, eiendom 9/11, Vardåsen**

Er direkte berørt av drift og utvidelse av driften av industriområdet.

Mener at Lyngdal kommune har plikt til å innløse eiendommen deres til en markedspris der forutsetningene er støygrenser vedtatt i reguleringsplan av 1996. Dette kravet begrunnes med at Lyngdal kommune regulerer inn industridrift og masseuttak med støyinnivå over gjeldende grenseverdier for vår eiendom. Slik innløsning må innarbeides i planene som et rekkefølgekrav der Lyngdal kommunen må fastsette en dato før videre drift og eventuelt utvidelse av denne påbegynnes.

De kjøpte tomt i 1998 og bygget hytte. Viser til støykravene i gjeldende reguleringsplan. I rapport fra Brekke og Strand tas krav i gjeldende plan opp til vurdering. De hevder at siden byggeforskriftens 52.33 gjelder for støy fra bygningers tekniske installasjoner, vil denne støygrensen være urimelig streng og derfor anser de den ikke som relevant for støy fra industri og havn, selv om den faktisk er inntatt i §3 der kommunen regulerer industri. De finner det urimelig og feil at Brekke og Strand i sin rapport rett og slett setter til side de bestemmelser som har vært konkret angitt i Lyngdal kommunes reguleringsplan for industriområdet Hausvik på reguleringstidspunktet, og som også var gjeldende ved regulering av hyttefelt på Vardåsen.

Grensen for rød støysone går ved 60 dB(A). Eiendom deres kommer i iht. rapporten fra Brekke og Strand i gul støysone - og kommunen planlegger for industri med høyere grenser enn etter gjeldende plan da tomte ble kjøpt med tanke på bygging av hytte. Alle støyverdier ligger langt over de 40 dB(A) som Lyngdal kommune har henvist til i sin reguleringsplan fra 1996. Økningen fra 40 dB(A) til 59 dB(A) er på hele 19 dB(A).

I dispensasjon vedtatt april 2020 for lemping av støygrensen på søndager/helligdager har kommunen i høringsuttalelse til Fylkesmannen uttalt at de ønsker å få masseuttaket ferdig slik at de kan få tatt i bruk området til sjønære næringsarealer i raskt tempo. Det tas også hensyn til miljøet for mottaker i Nederland. Dette vurderes viktigere enn hensynet til naboene i nærmiljøet. Protesterte på dette.

Det anbefales 40dB(A) for sammenhengende nærfriluftsområder. Areal som er regulert av Lyngdal kommune som hytteområde, i utkanten av kommunen, langt fra tettbygd strøk, kvalifiserer etter vår oppfatning til å være nærfriluftsområde, tiltenkt rekreasjon.

Iht støyveilederen skal foreta nødvendig konsekvensutredning for å unngå å regulere støyende industri i samme områder som fritidseiendommer og friområder for rekreasjon/nærfriluftsområder. Vi mener konflikten mellom hyttene på Vardåsen og på Eitlandsneset kunne vært unngått dersom dette arbeidet hadde vært grundigere konsekvens utredet i forbindelse med planen i 1996

Som en av de nærmeste naboene til industriområdet på Hausvik er vi imot den nye reguleringsplanen. Mener at en utvidelse av industriområdet vil påføre nærområdene så mange negative konsekvenser at den bør skrinlegges.

Administrasjonens kommentar: Planen endres og det legges ikke lenger opp til utvidelse av næringsområdet. Håvåsen beholdes.

Ja, det er stor forskjell på 40 dB og 60 dB. Kommunen forholder seg til gjeldende anbefalte støygrenser jfr Klima- og Miljødepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T- 1442/2021). Iht T-1442 er grenseverdi utendørs støyinnivå uten impulslyd Lden > 55 dB. Det er disse



retningslinjene som legges til grunn for om eiendommer må innløses eller ikke. Støynivå på 40dB samsvarer ikke med aktivitet på havn og industriområde. Det har vært planer om industri i område lenge, og gjeldende plan for dagens industriområde ble vedtatt i 1996. Det har dermed vært kjent at her kom industrivirksomhet, og aktivitet. Det er viktig å lese hele støybestemmelsen i eksisterende reguleringsplan. Byggeforskriftene pkt. 52.33 omhandler kun støy fra bygningers tekniske installasjoner. Det vil si for installasjoner som er nødvendige for driften av selve bygningene og ikke aktiviteter tilhørende virksomheter i industriområder. Å reduserer støynivået til 40 dB i dag er ikke samsvarer med aktivitet på havn og industriområde.

Det er i tabell 3 i støyveilederen anbefalt grenseverdi på Lden 40 dB for nærfriluftsområder og bymark utenfor by/tettsted og Lden 50 dB for større sammenhengende grønnstruktur i tettsteder. Det står videre i støyveilederen at ambisjonsnivået bør være at lydnivået i stille områder tilfredsstillende grenseverdiene i tabell 3. Hvilket lydnivå som kan aksepteres vil imidlertid variere ut fra bruken av og karakteren på området. Dette må vurderes ut ifra hva som oppleves som et godt lydmiljø og et godt lydbilde. Med lydbilde menes her den helhetlige opplevelsen av ulike lyder på en lokalitet. Et godt lydmiljø skal imidlertid oppleves som behagelig for mennesket, og ikke oppleves plagsomt, uønsket eller helseskadelig. Videre står det for friluftsområder og områder med viktig naturmangfold at *Det er stort sett ikke hensiktsmessig å gjøre beregninger for å avklare tilfredsstillende lydnivå i slike områder. Det anbefales en kvalitativ vurdering av lydmiljøet i området. Dette er vurderinger som må gjøres i samarbeid med personer med kunnskap om friluftslivsverdier og berørte artsgrupper*

Vi er enig i at områdene er viktige og at det er viktig at støynivået holdes på et akseptabelt nivå ut fra bruken og karakteren på området. Støynivået ved sjøen er generelt noe høyere enn for andre friluftsområder på land pga. bla bølger og vind. Til sammenligning er 40 dB hvisking eller stille gate og 50 dB svak musikk. Det kan også være utfordringer med å benytte Lden som mål på støynivå på slike friluftsområder, da de viser gjennomsnitt pr døgn og to like verdier kan ha helt forskjellig støybilde. En situasjon kan ha jevnt støynivå over hele døgnet, mens i en annen situasjon vil støynivået kunne være høyt på dag uten støy ellers – begge disse to situasjonene kan gi samme Lden nivå. Ut fra de beregninger som er gjennomført finnes det ikke grunnlag for antakelse om vesentlig økning av støy bl.a. på Kjeholmen. Når det gjelder Hausvikodden ligger den vesentlig mer skjermet mot industriområdet og havn enn Kjeholmen og støynivået vil her være mye lavere enn Kjeholmen

#### **Marit og Reidar Hellesø**

##### **Hytte på Vardåsen, Hausvik 80, eiendom 9/12**

Hytta ble ferdigstilt våren 2000 og har siden opplevd en stadig forverring av forholdene på hyttefeltet som en konsekvens av driften og høyning av aktivitetsnivået på industriområdet. De siste årene har det i perioder nesten vært umulig å oppholde seg på hytta pga. kraftig støy og utfordringer med støv. Forholdene medfører en forringelse av område og verdiforringelse av eiendommen

Dersom forslag til ny reguleringsplan godkjennes i sin helhet ønsker de at eiendom innløses av Lyngdal Kommune da den ikke lenger vil være egnet som fritidsbolig. Som et kompensierende tiltak ber de om at det settes opp ett støygjerde i østre del av tomt mellom vei og tomtegrense.

Administrasjonens kommentar: Planforslaget er endret etter offentlig ettersyn og industriområdet utvides ikke. Det er i bestemmelsene satt inn krav om at samlet støy må holdes innenfor tillatte grenseverdier. For enkelte eiendommer på Vardåsen kan det være aktuelt med lokale tiltak som for eksempel voller eller lignende i nærområdet. Lokale tiltak må vurderes i forbindelse med prosjektering og bygging da det er for tidlig å angi nå.

#### **Turid Marie og Alf Henry Iversen, eiendom 9/13**

Aktiviteten på industriområdet har medført betydelige ulemper og belastninger for eiendommene på hyttefeltet på Hausvikodden. I perioder er det stor støypilg. Det er også betydelig drev og nedfall av støv.

De fleste eiendommene på Hausvikodden ble bebygd rundt år 2000. Dette ble gjort på basis av de reguleringer som på det tidspunktet forelå. Det vises til gjeldende plans bestemmelser ift støv §2 og 3. Planforslaget som nå er på høring legger opp til andre støygrenser enn 40 dB som var gjeldende ved regulering av vårt hyttefelt. Finner det uakseptabelt at Lyngdal kommune i høringsforslaget til detaljreguleringsplanen går bort fra de støygrenser som var basis for utbyggingen på hyttefeltet vårt, og for opprinnelig etablering av industriområdet. Ber om at utvidelsen av industriområdet stilles i bero.

Skulle kommunen gå videre med prosjektet krever vi at det gjøres nye støymålinger. Støymålinger gjennomført pr i dag er ikke tilfredsstillende og det kreves at det gjennomføres nye støymålinger i perioder med bruddaktiviteter, massetransport og lasting på skip samtidig. Videre framdrift i utvidelse må avventes til nye målinger er gjennomført. Det må også etableres konkrete rekkefølgekrav for støybegrensende tiltak (jordvoller; fasadetiltak; støybegrensninger på anlegg og anleggsmaskiner; mm.)

Administrasjonens kommentar: Man forholder oss til gjeldende anbefalte støygrenser i retningslinje for behandling av støv i arealplanlegging (T- 1442/2021). Retningslinjen angir grenseverdier, kvalitetskriterier og anbefalinger i forbindelse med nye planer og vedtak etter plan- og bygningsloven. Formålet med retningslinjen er å legge til rette for langsiktig arealdisponering og planlegging av det fysiske miljø som fremmer trivsel og bokvalitet, samt forebygger helsekonsekvenser av støv. Iht T-1442 er grenseverdi utendørs støynivå uten impulslyd  $L_{den} > 55$  dB. Det er satt inn krav i bestemmelsene om at samlet støv ikke skal overskride grenseverdiene i retningslinjen.

I gjeldende plan er det krav om at det skal sikres at omgivelsene ikke utsettes for støv utover det som er tillatt i byggeforskriftene jfr. Pkt 52.33. Byggeforskriftene pkt. 52.33 omhandler kun støv fra bygningers tekniske installasjoner. Det vil si for installasjoner som er nødvendige for driften av selve bygningene og ikke aktiviteter tilhørende virksomheter i industriområder. Støygrensen som angis i pkt. 52.33 ville vært urimelig streng. Å reduserer støynivået til 40 dB i dag er ikke teknisk mulig, dette er et nivå som er svært lavt og som ikke samsvarer med aktivitet på havn og industriområde. Det vises også til saksframlegget for nærmere kommentar.

#### **Brit Bjørheim og Jostein Rott, eiendom 9/14**

Opplever støv og støv i økende grad fra knuseverket, noe som går ut over deres livskvalitet.

Mener videre drift er uforenlig med fritidsbebyggelse. Vil da be om innløsning.

Fritidsboligen vil få en verdiforringelse pga. støv og støv og det vil vurderes om det skal rettes krav til knuseverket evt. Lyngdal kommune.

Lyngdal kommune har tidligere fremstått som en kommune som ønsker å tiltrekke seg fritidsbeboere og man må da kunne forvente forutsigbarhet og at forholdene blir lagt til rette for dette. Denne foreslåtte endringen i reguleringsplanen strider mot dette på alle plan.

Politikerne bør ta med i vurderingen om berikelse av noen få skal gå på bekostning av folk i nrområdet, fastboende og fritidsboende?

I Lyngdal kommunes høringsuttalelse til Velde Fjellboring sin søknad om dispensasjon i 2020 het det blant annet: "Lyngdal kommune ser at en innvilgelse av søknaden vil kunne føre til en ulempe for nærmeste naboer på Eitlandsneset (her har man ikke sett behovet for å inkludere hyttefolket som jo også opplever utholdelige ulemper), men mener at samfunnsnyttene i å innvilge søknaden er større. Dette begrunnes både med nytten effektiviseringsmessig og miljømessig for mottaker (les Danmark og

Nederland) å få stein fra Hausvik, samt nytten for Lyngdal kommune som får frigjort sjønære næringsarealer i raskt tempo". Her er altså nytten for mottaker i andre land viktigere enn omsorg og trivsel for eget folk. Hva menes med raskt tempo? Hvis det er i 2022, ihht til planen, er det forståelig. Hvis det er i 2042, må vi konkludere med at kommunen, politikerne og folk flest er blitt ført bak lyset.

Kommunen skal overta kaianlegget til markedspris i 2042. I 2042 er dette for sent, da er toget gått, da er allerede vindmøller, utskipings/monteringshavn, opprett på land mm på plass andre steder, og man sitter igjen med et sår i naturen. Og ikke minst, på dette tidspunktet når kommunen skal overta et sjønært området, vil det påløpe store kostnader til et selskap som har fått tatt ut enorme mengder av steinmasser fra felles naturressurser.

Lov om helligdagsfred gjelder fra kl 00 til kl 24 på helligdager. Knuseverket og lasting av båter foregår på helligdager, sent og tidlig, som strider mot loven. Vi kan f.eks. ikke klippe plen, sage ved eller noe som lager støy, mens knuseverket kan bryte loven uten konsekvenser for dem. Hva er da hensikten med loven? Vi tenker at Velde ledelsen ikke bor i nærområdet, og kan derfor selv ikke oppleve larmen fra knuseverket deres, og det er da vanskelig å sette seg inn i hvordan dette rammer omgivelsene. Det nevnes i brev fra Velde (datert 11.10.22) at de kan redusere støyen ved å flytte produksjonsenhetene lenger inn på industriområdet, men det vil jo ikke inkludere flytting av fjell eller lastebåtene, der lasting av disse representerer et vesentlig støynivå. Mener de ikke kan stole på at støyregerende tiltak blir iverksatt som lovet. Det ble i nabovarsel fra Velde i 2020 vedlagt tegninger av lastekasse på utskipningskai som skulle bygges i betong og støyskjermes. Hvorfor er ikke dette gjort? Når det nå foreslås at det kan driftes hele døgnet lurer vi på hvordan folks livskvalitet skal bli?

Eksponering av kvartsstøv øker risikoen for redusert lungefunksjon og lungesykdom (eks. kols). Grenseverdien er på 0.05 mg/m<sup>3</sup>, og vil etter det vi kjenner til vil grenseverdien reduseres ytterligere, etter som mer kunnskap blir innhentet. Det gir også negative helseeffekter på lavere nivå. Kwartsholdig steinstøv kan gi kols, astma, kreft, silikose(steinlunger). Det er mest helseskadelig ved innånding av det fineste kvartsstøvet, og ved innånding når dette også helt ned i lungeblærene. Det er dette støvet (svevestøvet) som legger seg på våre eiendommer, på hyttevegger, på terrasser, der vi oppholder oss. Det har ofte den senere tid vært behov for å vaske hyttevegger og terrasse for dette svevestøvet. Hollenderne har oppdaget dette med kvartsstøv og helserisiko, og tatt nødvendig aksjon. Når vil Lyngdal kommune ta ansvar?

At det konkluderes med at støvet fra anleggsvirksomheten ikke utgjør noen helserisiko for personer som oppholder seg i omkringliggende områder, virker å basere seg på et teoretisk grunnlag og ikke fakta grunnlag.

Administrasjonens kommentar: Kommunen ønsker turister, men også næring.

At steinen som tas ut på Hausvik er granitt som inneholder kvarts er godt kjent. Stort sett inneholder alt fjell eller stein i Norge kvarts, med noen få unntak. Det er riktig at det er funnet en sammenheng mellom kvartseksposering og lungesykdommer, herunder lungekreft. Tidligere rådgiver Lister Miljørettet Helsevern har pva kommuneoverlege uttalt at det er en sammenheng, men at det imidlertid må understrekes at det må være en betydelig eksponering for kvartsstøv til både i mengde og varighet for at det kan påvises en helseeffekt. Det skal litt til for at kommer opp på det nivået. Rapport for Hausvik viser at det er mellom 3 og 6 % kvarts i fjellet, noe som er lavt. Mengden kvarts som naboer skulle kunne bli eksponert for på en dag med støv i luften vil følgelig kun være av akademisk interesse. Utfra dette har Lister Miljørettet Helsevern uttalt at de ikke vurderer støv fra masseuttaket på Hausvik til å utgjøre en helserisiko så lenge målinger er gjennomført og målingene gav fine resultater.

Muligens kvartsinnholdet i steinen hadde økt hvis stein nærmere Eitland hadde vært tatt ut. Planen er imidlertid endret og Håvåsen fjernes ikke/industriområdet utvides ikke.

I nabovarselet det refereres til står det bla:

*Det vil blant annet bli iverksatt støydempende tiltak knyttet til sorteringsanlegget, og på kaien vil det bli det bli isolering av lastekasse og montert vegger av gummimatter i forlengelsen av kassen. Videre vil Velde Pukk AS flytte lastepunktene for å redusere støy fra lasting av dumperne til naboene ved å flytte lastepunktene. Dette vil bli gjennomført ved at depot-haugene for ferdigproduserte masser vil bli plassert annerledes på området. Målsettingen med den nye plassering av depot-haugene vil være at lasting av dumperne kan skje mest mulig i «skjul» fra depot-haugene.*

Etter det administrasjonen har oppfattet tilbakemeldingen fra Velde skal utført både isolering og montert gummimatter i forlengelsen av kassen.

### **Unni og Ole Gaute Hauge, eier 9/17 Vardåsen**

Planen innbefatter en stor opptrapping av virksomhet og havneutskipping av stein fra området. Det tas i sikte på døgnkontinuerlig drift, noe som vil være totalt ødeleggende for nærliggende bebyggelse og friluft/rekreasjonsareal. Ved fjerning av Havåsen vil et naturlig hinder for støy mot øst/nordøst forsvinne. Området som derved blir berørt av dette blir mye større enn det som allerede er skadelidende.

Da de kjøpte tomt i 2000, og ble det lagt til grunn gjeldende reguleringsplan fra 1996 og dens støykrav. Lyngdal kommune har i alle årene neglisjert kravene. Brekke & Strand velger å overse/sette til side de bestemmelser som er konkret gjengitt i reguleringsplanen og som er grunnlag for hele hyttebebyggelsen på Vardåsen.

På diverse møter med tidligere rådmenn har vi bare fått høre at «dette er dårlig politisk håndverk». «Ja-kommunen» Lyngdal tillater alt, selv om det burde være innlysende at det ikke går. Siste eksempel er fortettingsplan for Hausvik Maritime, der støykrav fra reguleringsplan 1996 ble brukt som målestokk på om hytter skulle kunne tillates eller ikke.

Det ble gitt dispensasjon april 2020 for lemping av støygrensen på 5 Lden for 26 søndager og helligdager i 3 år. Begrunnelsen var at masseuttaket skulle ferdigstilles raskere, slik at en så fort som mulig skulle kunne ta området i bruk til annen ikke støyende virksomhet. De protesterte på dette. Synes det er skuffende at dette viser seg å være en skjult agenda for å øke uttaket og ikke grunnen som ble gitt, nemlig hurtigere ferdigstillelse av industriområdet.

Ber Lyngdal kommune snu i tide og ikke tillate at Hausvik friluftsområde lider uopprettelig skade som følge av uttak og støy. Viser til retningslinje T-1442/2021 der det for sammenhengende nærfriluft- og stilleområder anbefales 40dB(A)

Hytteområdet, i utkant av kommunen, langt fra tettbygd strøk, mener de kvalifiserer til å være nærfriluftsområde, tiltenkt rekreasjon.

Støygrensen på 40 dB(A) som Lyngdal kommune har referert til i sin reguleringsplan fra 1996 ville ikke ha vært i strid med støygrensen i tabell 4 pkt. 2.3.

I Brekke og Strand sin rapport, viser de til målinger tatt med utgangspunkt i industri og masseuttak på selve industriområdet, og gule og røde støysoner derfra. Det tas ikke hensyn til anbefalte støygrenser for nærfriluftsområder angitt i T-1442/2021.

Dersom man tar selve nærfriluftsområdet som utgangspunkt, synes det å være et faktum at Lyngdal kommune allerede har regulert et industriområde som helt klart vil bryte med retningslinjer for støy. I tillegg har man nå lagt ut til høring en utvidelse og forlengelse av virksomhet som medfører langvarig

overtredelse av støygrenser angitt både i Lyngdal kommunes reguleringsplan fra 1996 og anbefalte støygrenser vedr nærfriluftsområder i T-1442, ref Brekke og Strands rapport.

Det følger av T\_1442/2021 pkt 3 «kommuneplan/reguleringsplan og byggesak» at kommunen i sine kommuneplaner og reguleringsplaner skal foreta nødvendige konsekvensutredning for å unngå å regulere støyende industri i samme områder som fritidseiendommer og friområder for rekreasjon/nærfriluftsområder. Mener at konflikten mellom hyttene på Vardåsen og på Eitlandsneset kunne vært unngått dersom dette arbeidet hadde vært grundigere konsekvensutredet i forbindelse med planen i 1996. Det vises til pkt 3.1.2 i retningslinje T-1442/2021 står det bla at kommunen i arbeidet med kommune- og områdeplan må avklare hvilke områder som er egnet for ny støyfølsom bebyggelse – og hvilke områder som ikke er egnet for støyfølsom bebyggelse. Det bør også avklares hvilke områder som er egnet for ny støyende virksomhet. Vurderingene må gjøres på bakgrunn av kunnskap om støyforholdene i kommunen.

Det bemerkes at lydtester fra Brekke&Strand Akkustikk AS Rapport nr AKU-11 viser at antall helligdager med tillatelse til øket lydnivå er overskredet (29 istedenfor 26 som tillatt).

Ulempene virksomheten medfører har tidligere vært forsøkt dempet med diverse «rekkefølgekrav», som de mener at det er gitt dispensasjon til slik at entreprenør ikke trenger å ta hensyn til dette. Eks støyvoll mot Eitland.

Som en av de nærmeste naboene til industriområdet på Hausvik er de imot den nye reguleringsplanen. Mener at en utvidelse av industriområdet vil påføre nærområdene så mange negative og uopprettelige konsekvenser at den bør skrinlegges.

Administrasjonens kommentar: I støyveilederen er det for nærfriluftsområder anbefalt maks 40 dB og for stille områder og større sammenhengende grønnstruktur i tettsteder Lden 50 dB (tabell 3). Hvilket lydnivå som kan aksepteres vil imidlertid variere ut fra bruken av og karakteren på området og grenseverdiene i tabell 3 nevnt over skal være et ambisjonsnivå, ingen krav. Hva som oppfattes som mye støy i et område, kan oppfattes som lite støy i andre typer områder.

Det står videre i veilederen at *Det er stort sett ikke hensiktsmessig å gjøre beregninger for å avklare tilfredsstillende lydnivå i slike områder. Det anbefales en kvalitativ vurdering av lydmiljøet i området. Dette er vurderinger som må gjøres i samarbeid med personer med kunnskap om friluftslivsverdier og berørte artsgrupper.*

Støynivået ved sjøen er generelt noe høyere enn for andre friluftsområder på land bla pga. bølger og vind. Områdene er viktige som rekreasjonsområder, og det er viktig at støynivået ikke ødelegger for bruken av området/forringene området og gjør det mindre attraktivt å bruke de. Ut fra de beregninger som er gjennomført finnes det ikke grunnlag for antakelse om vesentlig økning av støy bl.a. på Kjeholmen. Når det gjelder Hausvikodden ligger den vesentlig mer skjermet mot industriområdet og havn enn Kjeholmen og støynivået vil her være mye lavere enn Kjeholmen.

Retningslinjene er ikke juridisk bindende, men kun anbefalinger. Lden er gjennomsnittsstøy gjennom døgnet, og beregnes ut fra når på døgnet driften foregår Lden er vanskelig parameter å vurdere støy i friluftsområde på da to like verdier kan ha helt forskjellig støybilde. En situasjon kan ha jevnt støynivå over hele døgnet, mens i en annen situasjon vil støynivået kunne være høyt på dag uten støy ellers – begge disse to situasjonene kan gi samme Lden nivå, mens opplevd støy kan være forskjellig.

Vollen skal ut fra ordlyden i gjeldende plans bestemmelser bare skjerme for innsyn fra sjøen til industriområdet og er ikke ment som en støyvoll mot Eitland, Muligens en voll også kunne hatt noe

støyskjermede effekt, avhengig av høyde, plassering og utstrekning, men hensikten med kravet har vært innsyn. Det er egen bestemmelse ift støy.

Det kan fort bli konflikter med næring/industri tett på støyfølsom bebyggelse, noe vi ser tydelig at opparbeidelse av området har medført, med mange henvendelse med klage på støy. Industriområdet har en gunstig plassering, nærme sjøen og det har lenge vært planer om industri her og også utvidelse av området. Hadde man vært klar over utfordringene/konfliktene som har vært da planene om industriområdet her tok til og gjeldende plan ble vedtatt, antar vi at det ikke hadde vært tilrettelagt for hytter tett på industriområde. Etterpåkløke er det lett å være, og vi må se hvordan konfliktene kan løses. Kommunen ønsker turister og hyttefolk, og må selvfølgelig ikke glemme de fastboende. Men trenger også næring og tilrettelegge for virksomheter kan etablere seg.

### **Anne og Andres Sleveland, eiendom 9/18**

Mener forslaget får store negative følger for deres eiendom og vil gjøre den uegnet som fritidsbolig. Dersom det nåværende forslag til ny reguleringsplan blir godkjent i sin helhet, mener de at deres eiendom må innløses til markedspris. Dette må skje før start av nytt masseuttak (BKB1). Foreslåtte utvidelsen av masseuttak på Hausvik industriområde med resulterende støy- og støvplager var ikke planlagt da deres eiendom ble kjøpt. De forutså heller ikke at det under opparbeidelsen av den opprinnelige industritomta skulle drives ulovlig med og uten dispensasjoner.

I siste dispensasjonssøknad ble det argumentert fra at dersom søknaden ble godkjent, skulle masseuttaket forkortes med 5-6 år og bli ferdig innen 2-3 år, dvs. slutten av 2022. Støy- og støvplagene skulle forkortes med 5-6 år. De hadde aldri drømt om at det skulle ta 20 til 25 år å opparbeide industritomta. Nå er forslaget 20+ nye år. De føler at Lyngdal kommune ved administrasjonen har holdt de for narr lenge nok.

Foreslåtte utvidelse med fortsatt ukontrollert støy- og støvproblemer står i sterk kontrast til Lyngdal kommunes arbeid med å bli et «Miljøfyrtårn». Skulle forslaget imidlertid godkjennes, må følgende krav inkluderes og dokumenteres og være en part i rekkefølge kravene før masseuttak (BKB1) starter

1. Ingen støyende aktiviteter (masseuttak, produksjon, intern transport, båtlasting etc.) skal finne sted i sommerhalvåret mellom kl 17:00 og 07:00 på hverdager og i helgene fra fredag kl 17:00 til mandag kl 07:00 samt bevegelige helligdager og ferietider; i.e. fellesferie, påskeferie etc.
2. Knuseverket støy-isoleres med vegger/innebygges.
3. Lastekasse på utskipingskai bygges i betong og støy skjermes, ref. tegninger vedlagt nabovarsel fra Velde sendt til naboer for 2-3 år siden (men ikke bygget enda).
4. Støyreducerende voller/vegger installeres foran berørte eiendommer.
5. Kontinuerlige støymålinger tas på berørte kritiske eiendommer over minimum 2 måneder i mai/juni. Resultatene presenteres berørte eiere. Tillatt støygrense baseres på tilstedeværelse av impulslyd og settes til 40dB(A) iht opprinnelig reguleringsplan fra 1996.
6. Område B13 skal ikke brukes som lagringsplass for uttatt masse. (Gir mest støy- og støvplager til Vardåsen; lagring/lasting av stor stein derfra høres som kontinuerlig buldrende «torden» hele dagen).
7. Siden nytt masseuttak dekker tidligere kvartsgruver må det foretas jevnlig støvprøver. Tidligere prøver er ikke relevante for det nye området

Administrasjonens kommentar: Eiendommen er en av de berørte eiendommene på Vardåsen. Det har lenge vært planer om utvidelse av industriområdet.

Planforslaget er etter offentlig ettersyn endret og i revidert forslag legges det ikke opp til utvidelse av industriområdet. Arealet som i tidligere planforslag var regulert til masseuttak BKB1 er endret til friluftsmål, da kommunestyret i juni i år vedtok at det ikke skulle mekles med Statsforvalter på innsigelse knyttet til naturverdier, kun ift støy. Kravene som fremkommer i merknaden ift område

BKB1 anses derfor ikke lenger å være aktuelle. Det arbeides nå med å ferdigstille dagens industriområde.

### **Svein Arild Killingland, eier 9/19 Hausvikodden**

Bygde hytta på bakgrunn av gjeldende regulering. Planforslaget som nå er på høring legger til grunn andre støygrenser enn 40 dB. Finner det uakseptabelt at Lyngdal kommune i høringsforslaget til detaljreguleringsplanen går bort fra de støygrenser som var basis for utbyggingen på hyttefeltet vårt, og for opprinnelig etablering av industriområdet  
Krever som Hausvik vellag at det gjøres nye målinger og etableres konkrete rekkefølgekrav for støybegrensende tiltak.

Administrasjonens kommentar: forholder oss til gjeldende anbefalte støygrenser jfr Klima- og Miljødepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T- 1442/2021). T-1442 er en retningslinje for planlegging som angir grenseverdier, kvalitetskriterier og anbefalinger i forbindelse med nye planer og vedtak etter plan- og bygningsloven. Formålet med retningslinjen er å legge til rette for langsiktig arealdisponering og planlegging av det fysiske miljø som fremmer trivsel og bokvalitet, samt forebygger helsekonsekvenser av støy. Iht T-1442 er grenseverdi utendørs støynivå uten impulslyd  $L_{den} > 55$  dB. 5 dB lavere med impulslyd. Retningslinjen er i utgangspunktet ikke juridisk bindende, men er gjennom planen gjort det ved å stille krav om at samlet støy skal tilfredsstillende grenseverdiene for «Havner og terminaler» i retningslinjen.

I planprosesser gjøres det ikke faktiske målinger, men beregninger. Beregningene bygger på en illustrasjon av hva som kan komme av aktivitet i området og viser hva man i planen må ta hensyn for at kan skje og evt sette krav om avbøtende tiltak for å sikre at tilfredsstillende støynivå oppnås.

### **Hausvikodden Vellag v/leder John Jakobsen**

Repr 19 eiendommer på Hausvikodden

- Aktiviteten på industriområdet, med sprengning og graving, massetransport og lasting i skip, har medført betydelige ulemper og belastninger for eiendommene på hyttefeltet på Hausvikodden. I perioder er det stor støypilg.
- Det er også betydelig drev og nedfall av støv, i den grad at enkelte hytter har blitt så nedstøvet at Velde har akseptert å gjennomføre utvendig nedvasking.
- De fleste eiendommene på Hausvikodden ble bebygd rundt år 2000. Dette ble gjort på basis av de reguleringer som på det tidspunktet forelå.
- Detaljreguleringsplanen som nå er på høring legger til grunn helt andre støygrenser enn 40 db(A), som var gjeldende ved reguleringen av vårt hyttefelt.
- Vi finner det uakseptabelt at Lyngdal kommune i høringsforslaget til detaljreguleringsplanen går bort fra de støygrenser som var basis for utbyggingen på hyttefeltet vårt, og for opprinnelig etablering av industriområdet
- Ber om at utvidelsen av industriområdet stilles i bero.
- Hvis man fortsetter prosjektet kreves det nye støymålinger. Kreves at det gjennomføres nye støymålinger i perioder med samtidige bruddaktiviteter, massetransport og lasting på skip. Det er og vesentlig at nye støymålinger tas ved ugunstige vindforhold, det vil si at vinden blåser mot hyttefeltet. Det vil ha stor innvirkning på målingene. Videre framdrift i utvidelse må avventes til nye målinger er gjennomført.
- Det må også etableres konkrete rekkefølgekrav i forkant av anleggsutvidelse for innløsning av de eiendommene som er sterkt støyutsatt og hvor eier ønsker innløsning.
- Det må også etableres konkrete rekkefølgekrav for støybegrensende tiltak (jordvoller; fasadetiltak; støybegrensninger på anlegg og anleggsmaskiner; mm.)

Administrasjonens kommentar:

Industriområdet utvides ikke nå. Planforslaget er revidert etter offentlig ettersyn. Område BKB1 er fjernet og formål endres til friluftsmål.

Se kommentar til merknad fra Svein Arild Killingland over.

Støygrense på gjeldende plan er ikke 40 dB. Det er en misforståelse. Denne grensen gjelder kun støy fra bygningers tekniske installasjoner, dvs for installasjoner som er nødvendige for driften av selve bygningene og ikke aktiviteter tilhørende virksomheter i industriområder. En maksimal støygrense på 40 dB i et industriområde er lavt, og hensynet til en realistisk gjennomføring av planen taler for at det ikke var meningen å legge så store begrensninger på driften. kravet om maksimalt 40 dB bare gjelder for de tilfeller som konkret nevnes i byggeforskriften av 1987 pkt. 52. Her vises det til Fylkesmannens tolkning av reguleringsbestemmelsen i behandling av klage på kommunens avslag på anmodning om ulovlighetsoppfølging i medhold av reguleringsplan for Hausvik industriområde 19.02.18. Se også saksframlegg. Kommunen forholder seg til gjeldende retningslinjer og anbefalinger ift grenser for støy.

### **Kristin Pettersen og Per Einar Kristiansen, eier 11/15**

Eiendommen grenser nært inntil selve industriområdet i sør vest.

De siste 5/10 årene og spesielt de siste 3 har vært helt forferdelige med tanke på støy og støv, noe som til de grader har tatt gleden av å oppholde seg på Hausvik. Det som tidligere var ett så yndet sted for hele storfamilien, er nå blitt en belastning og tema til mye grubling.

De ansvarlige i kommunen og kommunestyret/formannskap må stille seg ett grunnleggende spørsmål før en gir klarsignal til utvidelsen: Hvem er Lyngdal kommune og hva vil vi med en godkjenning til videre utvidelse signalisere til fastboende, eiere av berørte hytte og fritidseiendommer og til slutt til alle tilreisende turister som ferdes i dette området. Vil en fortsette å rasere områder med natur og dyreliv, sjøen/fjorden, og forurens hele området med støy og støv i nye 20 år? Hva tror dere dette har av ringvirkninger for alle (og det er mange!) som har og leier hytter og fritidseiendommer som blir påvirket av dette? Hvem er det som i løpet av 10-20 år har bidratt med sin tilstedeværelse og forvandlet Lyngdal til den byen og kommunen det er i dag samt all handelen og butikker oppe på Rom? Svaret er enkelt: hytteeierne og turistene! Mener selvsagt ikke at de som har hytte og eiendommer i Hausvik området alene har stått for dette, men denne saken har mye større ringvirkninger og langsiktige konsekvenser enn dere tror! Tenk dere nøye om før det fattes en beslutning. Forstår at det er ønskelig med flere arbeidsplasser, men denne utvidelsen er ikke nødvendig. Fortsett og utvikle det allerede enorme området som ligger der i dag på en så god og skånsom måte som mulig for nær området og de berørte. Området er mer enn stort nok.

Etterspør hvor det blir av støyvollen som skulle bygges mot oss i sørvest ?? vi fikk nabovarsel om for denne for over 1 år siden.

Krever at det foretas en ny og uavhengig støymåling.

Er det vurdert habilitet på alle politikerne i denne saken?

Administrasjonens kommentar: Politikerne vurderer sin habilitet i forbindelse med behandling av ulike sakene.

Planforslaget er etter offentlig ettersyn revidert. Det legges i planforslaget ikke opp til utvidelse av industriområde. Håvåsen beholdes. Eksisterende område innenfor gjeldende plan skal ferdigstilles, slik at område kan benyttes til næringsvirksomhet.

Kommunen mottok i 2020 søknad om etablering av støyvoll innenfor regulert spesialområde friluft F2 i gjeldende plan fra 1996. Søknaden ble sendt på høring og Statsforvalter frarådet å gi dispensasjon bla med begrunnelse av omfattende historikk i område, lite vurdering av tiltakets virkning og konsekvenser og at det var fremsatt flere merknader og klager fra grunneiere i omkringliggende



områder. Videre uttalte statsforvalter at tiltaket burde vurderes gjennom en planprosess. Søker trakk søknaden i mail 03.02.21.

Det er i planforslaget regulert inn område hvor det skal etableres voll (#1) med tilhørende rekkefølgekrav. Rekkefølgekravet foreslås endret, da det er knyttet opp til start uttak av masser innenfor område BKB1 som planen ikke lenger legger til rette for.

**Marit Førde og Roar Førde, eier 19/2 Eitland,**

Eiendommen har tilhørt familien i generasjoner og har startet totalreovering av bebyggelse på eiendommen.

De er sterkt imot forslag til ny reguleringsplan og finner seg ikke i videre utvidelse av Hausvik industriområde østover inn i Eitlandsbukta da en slik utvidelse vil medføre ulempe og verdiforringelse for deres eiendom. Forventer at alternativ 0 – ingen utvidelse, blir vedtatt.

Synes det er rart at Velde Fjellboring AS, som har store økonomiske interesser av å selge ut Håvåsen som stein, utarbeider reguleringsplan for kommunen som eier av deler av arealet innenfor planområdet. Buffersonene strekker seg utover kommunens eiendomsgrenser.

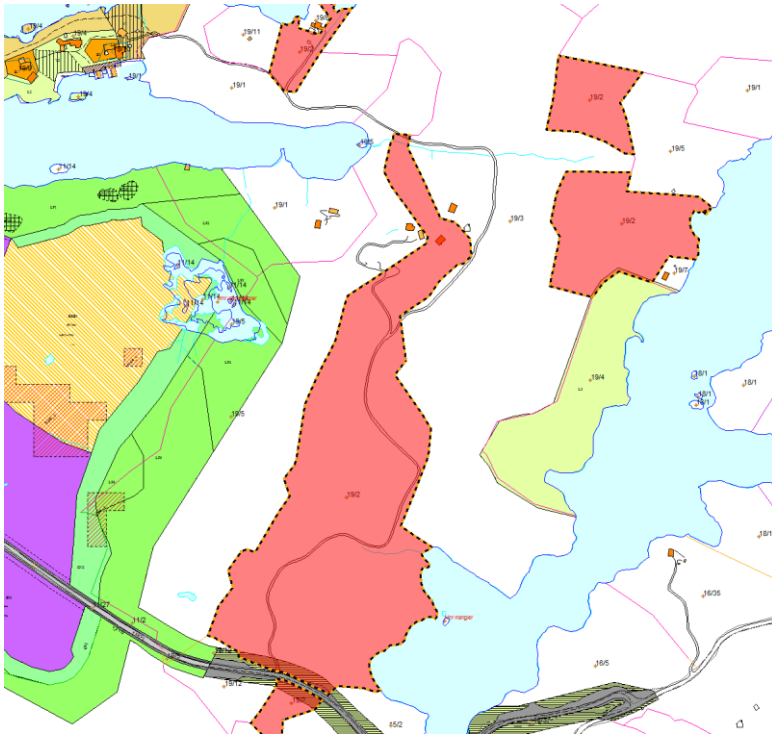
Administrasjonens kommentar: Kommunen har inngått avtale med Velde Fjellboring AS om utvikling av område avsatt til næringsvirksomhet i kommuneplanen. Planforslaget som var på offentlig ettersyn er et forslag som kommunen som eier har utarbeidet sammen med Velde Fjellboring AS

Båndlegging av eiendom

protesterer mot at ytterlig eiendomsareal med LNF-formål skal raseres. Deres og de andres eiendommer på Eitland er allerede blitt båndlagt til nedbørsfelt for drikkevann ifm. at Bervannet ble regulert som drikkevann for Korshavn. Det er lite areal igjen av eiendommene på Eitland som ikke er båndlagt eller har restriksjoner, som følge av kommunens stadig økende arealbehov på Austad halvøya. En utvidelse av Hausvik industriområde vil medføre store uforholdsmessige ulemper ifm. bruksrett på egen eiendom.

Administrasjonens kommentar: Utfra matrikkelen er dere hjemmelshavere til 19/2. Denne eiendommen er utenfor planavgrensningen, og vi kan ikke se at planen direkte berører 19/2 eller at planen vil båndlegge deres eiendom på noen måte. I utklippet under er eiendom 19/2 vist sammen med planforslaget som var på offentlig ettersyn.

Når det gjelder deres rettigheter i sjøbua i Eitlandsbukta, ligger den innenfor LNF-formål, tilsvarende kommuneplanens arealdel og båndlegges ikke. Båthuset kan fremdeles brukes som i dag.



I utklippet over er eiendom 19/2 markert.

## Støy

Utvidelsen vil medføre nye 15-25 år med masseuttak, samt at det legges opp til 24/7 havnedrift på Hausvik Industriområde. Dette fører til at deres drømmer om å ta i bruk familiegården er knust. Med tanke på alle dispensasjoner Velde Fjellboring AS har fått for å redusere anleggsperioden føler de seg ført bak lyset. 15-25 års masseuttak og 24/7 havnedrift på Hausvik industriområde vil medføre betydelig plagsom og sjenerende støy fra anlegget, noe som de har erfart med dagens drift. Om Håvåsen planeres ut vil anleggsstøyen bli betraktelig mer påtrengende og sjenerende da Håvåsen for nåværende anleggsarbeid har en naturlig støydempende effekt inn mot deres hus. Anleggsstøy over en 15-25 års periode vill medføre stor forringelse av både rekreasjonsmuligheter og eiendomsverdi.

Støysonekartene som er blitt presentert av Brekke & Strand viser at fritidsboligen vår, samt sjøbua, og de andre brukene inne på Eitland, ligger utenfor enhver støysone (<50 dB) i de fleste modellerte støyscenarioene. Dette kjenner de seg ikke igjen i ut fra dagens drift. Med høy aktivitet er støyen i perioder utholdelig. Brekke & Strand har også påpekt at det er stor usikkerhet rundt disse modelleringene. Da spesielt med tanke på refleksjoner fra nærliggende fjell. Deres hus ligger tett opp mot Vedefjellet som fungerer som en reflektor/forsterker for støyen. Støysonekartene blir i stor grad brukt for å illustrere eventuelt hvor lite innvirkning støyen fra en utvidelse har kontra gjeldende plan av 1996. Lurer på hvem som kvalitets sikrer disse støymodelleringene? Det er ikke for oss «vanlige folk» å eventuelt påpeke feil og mangler i disse støymodelleringene. De har tidligere påklaget dette til kommunen og krevd støymålinger ved husene på Eitland. Dette var i en periode hvor det var høy aktivitet på Hausvik Industriområde (Sak 2020/3019). Dette er ikke blitt fulgt opp av kommunen.

Administrasjonens kommentar: Ut fra de støyberegningene vi har mottatt ser vi at Håvåsen reduserer beregnet støynivået i retning Eitlandsneset. Eitlandsbukta ligger i de beregningene vi har mottatt utenfor gul støysone.

Støyberegningene som er utført med planforslaget bygger på en illustrasjon på hva som kan komme av aktivitet i området og resultatet trenger nødvendigvis ikke bli den endelige støysituasjonen. Beregningen viser hva man må ta høyde for kan skje.

At bebyggelsen/eiendommen ligger utenfor gul sone betyr ikke at man ikke hører støy, men det er i tråd med de krav/grenseverdier som er anbefalt for langsiktig arealdisponering. Kravene skal sikre at det fysiske miljøet fremmer trivsel og bokvalitet, samt forebygger helsekonsekvenser av støy.

Det er ikke gjort støymålinger andre steder på Eitland enn ute på Eitlandsneset. Men det er gjort beregninger som viser at hyttene lengre inn i Eitlandsbukta har vesentlig lavere støynivå enn på Eitlandsneset og dermed ligger utenfor støysonene med god margin. Beregningsmodellen er verifisert bl.a. med målinger på Eitlandsneset.

Refleksjoner fra nærliggende fjell er vanskelig å hensynta i modelleringen. Værforhold/vind vil også påvirke støybilde, men blir ikke hensyntatt i modelleringen.

Det er riktig at beregningsmetoden ikke inkluderer refleksjon fra fjellformasjoner. Slike refleksjoner kan være tydelig hørbare, men bidrar sjelden til betydelig høyere nivåer. En fjellskråning, delvis med vegetasjon, vil både spre lyden til ulike retninger og absorbere noe av lyden, slik at ikke all lyden som treffer en fjellveg vil reflekteres tilbake mot bebyggelsen.

Brekke & Strand har gjort beregninger hvor de har forsøkt å modellere fjellveggen med en reflekterende skjerm. Disse beregningene viste svært lite støybidrag fra refleksjon mot bebyggelsen innerst i Eitlandsbukta.

Sjøbu/ båt- og opplagsplasser:

Område rundt sjøbua har i alle tider vært, og er brukt som båt- og opplagsplass, for båter tilhørende brukene på Eitland. Brukene 19/1, 19/2, 19/3 og 19/5 eier areal til båtstø/ bryggeplass/ sjøbu som havner innunder planavgrensning i ny reguleringsplan, inn mot Eitlandsbukta. Mener at utvidelsen av Hausvik industriområde vill forhindre de i å realisere ønske om å istandsette sjøbua med muligheten for båt plass og båt opplag for all fremtid. Lenger inn i Eitlandsbukta egner det seg dårlig for båt plass da det er for grunt. Det er uhørt å frata de, og deres naboer på Eitland, rettigheten til sjø- og båt liv i Eitlandsbukta. Kulturhistorisk er dette bare trist, da omtalt område fra gammelt er brygge- og utskipningsanlegget for gruvedriften på Eitland, der det tilbake fra attenhundre tallet periodevis har vært tatt ut kvarts, glimmer og feltspat.

Administrasjonens kommentar: Planen gjelder fremtidig bruk av arealene og vil ikke påvirke allerede lovlig etablert bruk. Se kommentar lenger oppe.

Håvåsen og tjernet:

Det er kun 67 daa av ca. 370 daa som ligger innenfor tiltenkt utvidet område i nordøst. Naturtypen, er i konsekvensrapporten, kategorisert som «en rik åpen sørlig jordvann-myr med stor naturtypeverdi, og et lite myrtjern som også er i kategorier av høyere naturtypeverdi.»

Nedspregning av Håvåsen og drenering av tjernet vil, utgjøre snaue 67 daa byggbart areal. Dette vil utgjøre kun 5 av totalt 30 tomter, ifølge eksisterende prinsippskisse over planområde. Reelt er det nok bare 2-3 tomter som kan realiseres innenfor arealet på 67 daa, da del av arealet ligger på gjeldende areal av 1996-planen. Opplevs som et uforholdsmessig stort naturinngrep for en veldig liten gevinst. For ikke å snakke om påførte ulempe som følge av 15-25 års masseuttak.

Minner om at bevaring av myr er en viktig klima- og miljør sak og at Stortinget i 2019 vedtok endringer i jordloven for å stanse nydyrking av myr.

Administrasjonens kommentar: Multiconsult v/Thor Inge Vollan var i mai i år på befaring i området og stiller i ny rapport spørsmål med klassifiseringen av myra som «rik, åpen, sørlig jordvannsmyr». Ifølge notatet ble det ikke observert noen av artene som er typisk for denne myrtypen på befaringstidspunktet og ble heller ikke funnet noen arter som indikerer kalkholdig grunnforhold som kan være opphav til rike naturtyper. I notatet vises det også til at det i Naturbase nevner spesifikt at det ikke er forekomster av kalkindikerende arter her, og det er heller ikke listet opp noen av de såkalte habitatsspesifikke artene som er med på å definere rikmyr. Det er på denne bakgrunnen stilt spørsmål til hvorvidt den tidligere registrering, kan være en feilregistrering. For å avklare det må det ny kartlegging av dette område. Vi er ikke kjent med at slik kartlegging er foretatt, da det er bestemt at uavhengig av hvilken naturtype som finnes, endres planforslaget. Område BKB1 fjernes og arealformål endres til friluftformål. Håvåsen beholdes.

Luftforurensning:

Planlagte fremtidige uttak av masse med tilhørende støv/ luftforurensning vil medføre verdiforringelse av eiendommen deres. Det vil også gi betydelig økte vedlikeholdskostnader på huset mht. vask, maling osv

Administrasjonens kommentar: Som nevnt er planforslaget revidert etter at det var på offentlig ettersyn. Området utvides ikke mot Eitland nå.

**Tone Merete Fredriksen Drangslund og Trond Fredriksen, eier Eitlandsneset, qbnr 19/4, 9, 10 og 20/2 Støv**

Bør ikke dette konsekvensutredes?

Administrasjonens kommentar: Planens konsekvenser skal vurderes. I noen tilfeller kreves det konsekvensutredning og også planprogram. En konsekvensutredning vurderer tiltakets konsekvenser opp mot en referansesituasjon. Hvilke planer/tiltak som krever konsekvensutredning, er angitt i forskrift om konsekvensutredninger. Det er avklart at planforslaget som var på høring krevde konsekvensutredning da planen vil hjemle næringsbygg med et bruksareal på minst 15 000 m<sup>2</sup>, i tillegg til uttak av masser som omfatter uttak av minst 2 millioner m<sup>3</sup>. Hvilke tema det kreves konsekvensutredning for iht anbefalt metodikken for konsekvensutredninger er angitt i planprogrammet. Det er angitt at følgende tema skal konsekvensutredes: landskapsbilde, kulturarv/kulturmiljø og kulturminner, naturmangfold og forurensning-støy. Når det gjelder Luftforurensning – støv skal dette omtales i planbeskrivelsen, noe som også er gjort pkt 6 (6.3.7).

Planforslaget er etter offentlig ettersyn revidert, og siden industriområdet ikke lenger utvides, er det vurdert at revidert planforslag ikke utløser krav om konsekvensutredning. Det vises til pkt 2.3 i revidert planbeskrivelse.

De spør om det kan garanteres at de ikke har og heller ikke blir utsatt for helseskadelig støv og kvartsstøv ifm med arbeidet som til denne tid har blitt gjort, og også med arbeidet som skal gjøres fremover dersom den nye planen blir vedtatt? På Eitland er det kvartsgruver. Det ligger rester av kvarts rundt omkring i hele området. Håvåsen ligger veldig nærme kvartsgruvene og man må være helt sikre på at Håvåsen og også fjellene/steinene rundt er kvartsfrie.

Administrasjonens kommentar: Tidligere rådgiver Lister Miljørettet Helsevern har pva kommuneoverlege uttalt at det er en sammenheng mellom kvartseksponering og lungesykdommer, men at det imidlertid må understrekes at det må være en betydelig eksponering for kvartsstøv til både i mengde og varighet for at det kan påvises en helseeffekt. Det foreligger rapport for Hausvik som viser at det er mellom 3 og 6 % kvarts i fjellet, noe som er lavt. Mengden kvarts som naboer skulle kunne bli eksponert for på en dag med støv i luften vil følgelig kun være av akademisk interesse. Utfra dette har

Lister Miljørettet Helsevern konkludert med at de ikke vurderer støv fra masseuttaket på Hausvik til å utgjøre en helseisiko så lenge målinger er gjennomført og målingene gav fine resultater. Muligens steinen innenfor område BKB1 inneholder høyere andel kvarts enn tidligere rapport angir. Nå som planforslaget er endret og industriområdet ikke utvides allikevel mot tidligere kvartsgruver, ser vi ikke grunn til å stille krav om målinger i planen for resterende uttak.

### Støy

Vi vil vite sannheten om støyen som nå planlegges å utsette omgivelsene for i fremtiden. De ansvarlige må fremvise/informere folk og politikere om den hele sannhet og ikke bare deler av den. Det vil si at støysonekart for verste døgn må frem i lyset. Støysonekart over industrihavn når to båter laster samtidig som det bæres, pigges, knuses, sorteres stein og når den etablerte industrien er på plass. Å kun vise støysonekart for den enkelte støykilden tolker de som et forsøk på å holde den fulle sannheten hemmelig. De mener støyen ikke er opplyst godt nok på dette tidspunktet. Mange hytteeiendommer og også fastboende helt over på Farsundsiden av fjorden er rammet av støyforurensingen fra Hausvik. Hva vil kommunen gjøre med dette?

Administrasjonens kommentar: Industriområdet utvides ikke. Planen er endret. Spørsmålet/merknaden anses derfor ikke lenger aktuell. Det legges nå kun opp til havneaktivitet og industrivirksomhet innenfor gjeldende plans område. Støyrapporten er revidert iht endringene.

Industri og rekreasjon er uforenelig. Hvilken hest vil kommunen ri? Hva skal gjøres med alle eiendommer som blir liggende i rød sone? (Det blir mest sannsynlig flere når støysonekart for verste døgn blir fremlagt). Skal disse eiendommene innløses? På hvilken måte? Når? Med hvilke midler? Hva med alle eiendommene som blir liggende i gul og mørkegul støysone? Hva skal skje med dem? Hvordan vil kommunen forholde seg til friluftsområder som får støy langt utover 40 desibel? Omregulere? Avbøtende tiltak? Gjennomføre planen til tross for at det ikke skal/bør etableres industri når slike omgivelser blir skadet? Den gamle reguleringsplanen fra 1996 lovet at omgivelsene ikke skulle utsettes for støy utover 40 desibel.

Administrasjonens kommentar: Vi er enig i at støyfølsom bebyggelse og rekreasjonsområder tett på industriområder kan være konfliktfylt pga. ulike interesser. Støyberegningene er revidert. Det er krav om at grenseverdiene i retningslinjene må følges.

Nå er det like før området er ferdigstilt, og de har ventet i mer enn to tiår på denne stillheten. Forskjellen på den gamle reguleringsplanen og den nye ifht støy er formidabel. Den gamle planen må ikke erstattes. I så fall har folk og omgivelser blitt ført skikkelig bak lyset i alle disse årene av Lyngdal kommune, og omgivelsene vil nå bli utsatt for enda større/ voldsomme mengder støy i flere generasjoner fremover. Hvem har betalt prisen for industriområdet til denne tid? Hvem betaler prisen om det blir industrihavn 24/7 og nye tiår med knuseverk? Hvem betaler prisen om Velde/ Lindland får holde på i opptil 25 nye år med knuseverk og kommunen kun vil få 60 nye dekar med flat tomt? For de er det nærliggende å tro at den nye planen kun tjener et formål, nemlig berikelse av entreprenørens lommebok. De er sterkt imot dette nye planforslaget og ønsker ikke ha industrihavn eller knuseverk. De vil ikke utsettes for flere helseplager ifm Hausvik industriområde. Nå må kommunen ta ansvar. Nok er nok. Ikke under noen omstendigheter er de interessert i en slik utvidelse av industriområdet.

De har ventet lenge på ferdigstilling av området, og føler seg grundig lurt når det nå forsøkes å utvide driften med opptil 25 år til med knuseverk og industrihavn. Driften har til denne tid verken tilfredsstillende forurensingsloven med tanke på støy, støv, forurensing mm, eller flere av reguleringsplanens 1996 bestemmelser. Det har vært en årelang kamp med helseplager og hundrevis av eposter til offentlige kontrollmyndigheter, i håp om at det skulle driftes lovlig.

Administrasjonens kommentar: Som nevnt legges det i revidert forslag ikke opp til utvidelse av industriområde. Håvåsen beholdes. Resterende masser innenfor allerede regulerte område vil bli tatt ut og område ferdigstilles slik at område er klart for utbygging til industrivirksomhet.

Det er en misforståelse at gjeldende plan angir at støynivået ikke skal overstige 40 dB. Gjeldende plan henviser til byggeforskriften pkt. 52.33 som kun omhandler støy fra bygningers tekniske installasjoner, dvs for installasjoner som er nødvendige for driften av selve bygningene og ikke aktiviteter tilhørende virksomheter i industriområder. Dessuten er et støynivå på 40 dB svært lavt, og vil ikke samsvare med aktivitet på havn og industriområde. Kommunen forholder seg til gjeldende anbefalte støygrenser jfr. Klima- og Miljødepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T- 1442/2021). Bakgrunnen for støygrensene i retningslinjen er forskning på støy og helse og varierer for ulike støykilder. Bakgrunnen for at grensene varierer er at forskning viser at folk har ulik tålegrad for ulike typer støy. Angitte grenseverdier skal bla skal forebygge helsekonsekvenser av støy og fremme trivsel og bokvalitet.

I den nye planen fra Stærk og co er det en forutsetning at våre eiendommer på Eitlandsneset må innløses.

Når grenseverdiene for støy brytes i dag på 3-400 meters avstand, hvordan blir det da når området blir kun 80-100 meter fra hytteveggen? Vil også minne om at miljøvernavdeling og Multiconsult sin lyd rapport har konkludert med impulslyd på Hausvik. Da skal det lydkravene skjerpes med 5 desibel. Noe som ikke har blitt praktisert/ innført ennå av uforståelige grunner og gjentatte purringer.

Administrasjonens kommentar: Det legges i beregningene til grunn impulslyd. Det er særlig aktivitet på havna, spesielt natt som påvirker støynivået på Eitlandsneset negativt. Det er stilt krav om samlet støy skal tilfredsstillende grenseverdiene..

Holger Hott sier at industrihavna bare vil øke støynivået på Eitlandsneset med 1-2 desibel. Når det nye støysonekartet viser at Eitlandsneset fremover blir liggende i rød støysone med 62 desibel, så stiller de spørsmål ved om de allerede ligger i 60 desibel og rød støysone. Ønsker å ha en forklaring på det. Hvis dette stemmer så har de vel i alle år ligget i rød støysone? I alle fall langt over det som er greit og det som er bra for helsa!

Administrasjonens kommentar: Ut fra støyberegningene til planforslaget kan man ikke trekke konklusjon om at dere nå må ligge i rød støysone. Beregningene med 2 båter, døgkontinuerlig drift og industrivirksomhet viser 62 dB på Eitlandsneset. Dagens situasjon/aktivitet er en annen, da det pågår masseuttak og ikke natt. Man kan ikke ut fra beregningene trekke konklusjon at man ligger i rød støysone i dag.

I beregningene som var med planforslaget på høring og offentlig ettersyn var det lagt inn døgkontinuerlig drift noe som er årsaken til støynivået. Alle vurdering og målinger til nå skal ifølge Brekke & Strand vise at for dagens situasjon så er  $L_{den}$  vesentlig lavere enn 62 dB ved Eitlandsneset

Vi er stekt imot den nye planen og vil ikke samtykke til innløsning av våre eiendommer på Eitlandsneset.

Administrasjonens kommentar: Tas til orientering

Dersom den nye planen likevel blir vedtatt imot vår vilje, tar de forbehold om å kreve erstatning og eller full innløsning av forskjellige eiendommer på Eitlandsneset. Regner da med at det er markedsverdi som må legges til grunn.

Administrasjonens kommentar: Tas til orientering

Viser også til Tor Tønnessen sitt skriv som støttes fullt ut.

Administrasjonens kommentar: Tas til orientering.

### Tor Tønnessen

eier 20/8 Gauksholmen

Adkomst til industriområdet på Hausvik skjer via fylkesvei 552 (Austadveien). Veien er smal og svingete og ikke dimensjonert for tungtrafikk. Veien slik den i dag ligger er ikke egnet som adkomst til et utvidet industriområde på Hausvik. Det foreligger ingen planer fra fylket om opprusting av veien. Hverken fylket eller kommunen har økonomi i dag til å ruste opp veien til akseptabel standard. Det må legges til grunn at veien vil bli liggende slik den er i dag i uoverskuelig framtid.

I forslaget til ny reguleringsplan for Hausvik legges det opp til at det ikke skal foretas trafiksikkerhetstiltak før industriområdet på Hausvik når et bebygd grunnflateareal på 100.000m<sup>2</sup>. Det sies intet om hvilke trafiksikkerhetstiltak som da skal gjennomføres. Bestemmelsen i planen er i strid med bindende bestemmelse om rekkefølgekrav i kommuneplanen. For å unngå kravet om bygging av gang og sykkelsti må det søkes om dispensasjon fra kommunedelplanen. Jeg kan vanskelig se at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene. Det er av trafiksikkerhetshensyn viktig med gang og sykkelsti langs en stadig mer trafikkert vei.

Administrasjonens kommentar: Det stemmer at det i planen ikke er angitt konkrete trafiksikkerhetstiltak. Hva som konkret skal gjøres vil bli vurdert sammen med veieier og velforeninger på strekningen. Rekkefølgekravet som er satt vil sikre at det blir utført tiltak. Settes det inn konkrete tiltak, kan de være utført før rekkefølgekravet utløses. Det er mulighet gjennom planbehandling avvike. Ikke behov for en dispensasjon. Det er gjeldende plan i området, som åpner for industri og havneaktivitet. Planen har ingen krav om bidrag til trafiksikkerhet.

Støy fra industrihavna vil medføre at flere fritidsboliger vil bli liggende i rød og gul sone i grensen opp mot rød sone. Flere av disse vil måtte innløses av kommunen. Andre støyfølsomme omgivelser som rammes er det offentlig ervervede friluftsområdet Kjeholmen som vil få en støybelastning fra industrihavna på 55db og friområdet Bjørga som for deler vil få en støy på 55db mens resten vil utsettes for en støy på 50 db.

Anbefalt støygrense for slike områder er ifølge Mail fra Hott i firmaet Brekke & Strand til Lyngdal kommune 40 db. Nevnte områder er de mest besøkte og best tilrettelagte områder i Lyngdals skjærgård. De ligger innaskjærs i kort avstand fra Lyngdal med båt og benyttes i dag i stor grad av småbarnsfamilier til bading og rekreasjon. Områdenes kvalitet som rekreasjonsområder for Lyngdals befolkning vil bli vesentlig redusert som følge av den foreslåtte utbyggingen. Representanten for barn og unge i kommunen bør uttale seg om virkningene av planen for barn og unge. Tidligere kommuneoverlege Tom Eikeland advarte som kommunens medisinfaglige rådgiver mot å anlegge industriområde tett inntil verdifulle friområder. I forbindelse med utarbeidelse av ny plan er det ikke innhentet medisinfaglige råd fra kommuneoverlege eller miljørettet helsevern i kommunen. Dette bør gjøres!

Administrasjonens kommentar: I støyveilederen er det for nærfriluftsområder anbefalt maks 40 dB og for stille områder og større sammenhengende grønnstruktur i tettsteder Lden 50 dB (tabell 3). Hvilket lydnivå som kan aksepteres vil imidlertid variere ut fra bruken av og karakteren på området og grenseverdiene i tabell 3 nevnt over skal være et ambisjonsnivå, ingen krav. Hva som oppfattes som mye støy i et område, kan oppfattes som lite støy i andre typer områder. Det står videre i veilederen at

*Det er stort sett ikke hensiktsmessig å gjøre beregninger for å avklare tilfredsstillende lydnivå i slike områder. Det anbefales en kvalitativ vurdering av lydmiljøet i området. Dette er vurderinger som må gjøres i samarbeid med personer med kunnskap om friluftslivsverdier og berørte artsgrupper.*

Støynivået ved sjøen er generelt noe høyere enn for andre friluftsområder på land pga bla bølger og vind. Vi er enige i områdene er viktige som rekreasjonsområder, og at det er viktig at støynivået ikke forringer området og gjør det mindre attraktivt å bruke de. Det er også viktig å kunne bruke område på Hausvik til industri som planlagt lenge, pga nærheten til sjø. Lden er gjennomsnittsstøy gjennom døgnet, og beregnes ut fra når på døgnet driften foregår. Støy om kvelden (kl. 19-23) og natten (kl. 23-07) tillegges henholdsvis 5 og 10 dBA ekstra. Lden er vanskelig parameter å vurdere støy i friluftsområde på da to like verdier kan ha helt forskjellig støybilde. En situasjon kan ha jevnt støynivå over hele døgnet, mens i en annen situasjon vil støynivået kunne være høyt på dag uten støy ellers – begge disse to situasjonene kan gi samme Lden nivå. Siden det nå ikke er aktivitet på natt kan det være høyere støynivå på dagtid enn i framtidig situasjon, siden det framover er lagt inn kontinuerlig støy hele døgnet. Opplevd nivå i friluftsområdene kan derfor være lavere enn i dag, selv med samme Lden (bortsett fra de som skal overnatte i friluftsområdene).

Barnas talsperson har fått mulighet til å uttale seg til planforslaget, men det foreligger ikke noen skriftlig tilbakemelding. Barnas talsperson får innkalling til utvalgsmøtene. Kan uttale seg i møte pva barn og unges interesser, men har ikke stemmerett.

Miljørettet helsevern har vært involvert i planen og er også godt kjent med støyen som er i området.

Boring, sprenging og knusing av stein medfører støvplager  
Nærmeste naboer er bekymret for at stein skal inneholde mye kvarts. Kvartsstøv er helseskadelig og kan føre til lungesykdommer som kols og i verste fall lungekreft.

Fram til nå er det ikke foretatt måling av kvartsinnholdet i støvet på Hausvik. På grunn av utvidelse av planområdet mot tidligere kvartsgruver bør det stilles krav i planen om måling av kvartsinnholdet med visse mellomrom.

Administrasjonens kommentar: Det foreligger ifølge rådgiver Lister Miljørettet Helsevern en rapport for Hausvik som viser at det er mellom 3 og 6 % kvarts i fjellet, noe som er lavt. Hadde ikke planen vært endret, ser vi at det ville vært naturlig og stilt krav om måling av kvartsinnhold inni mellom ettersom man beveget seg nærmere Eitland.

Utvidelse av planområdet vil føre til store naturinngrep og verdifulle lyngområder går tapt. Friluftslivet særlig knyttet til områder avsatt til friluftsområde (Kjeholmen, Bjørga og Hausvik fort) vil bli skadelidende. Samlet sett tilsier hensynet til naturmangfoldet at planen ikke bør godkjennes.

Administrasjonens kommentar: Planforslaget er revidert etter offentlig ettersyn. Håvåsen beholdes og industriområdet utvides ikke mot Eitland og Eitlandsneset.

Vedtakelse av ny plan vil innebære betydelige kostnader og økonomisk risiko for Lyngdal kommune. Innløsning av eiendommer, opparbeidelse av havn og bygging av kai, nødvendige kostnader til fremføring av strøm.

Antar at kommunen må vite kostnadene forbundet med ny kai før ny plan som utløser plikt til kjøp blir vedtatt. Ved bygging av privat kai som her kan det ikke forventes stønad hverken fra utlandet, EU eller gjennom nasjonale ordninger, se eksempelvis støtte til Mandal tømmerkai og Kristiansand havn som mottok støtte fra henholdsvis Landbruksdepartementet til eksport av tømmer og et EU prosjekt som støttet overgang til landstrøm. Begge selskapene har kommunalt eierskap.



Administrasjonens kommentar: Jo større industriområde/tomter det blir, jo flere m<sup>2</sup> vil det være mulig å fordele kostnadene på, noe som vil være en fordel for å holde kostnadene for tomtene nede. Slike kostnader forbundet med opparbeidelse og ferdigstilling av område, ny kai samt fremføring av strøm og evt annen nødvendig teknisk infrastruktur vurderes ikke å være en del av behandling etter pbl. Planforslaget viser bare tillatt bruk av arealene innenfor området. Dessuten er det få endringer i planen nå som industriområdet ikke utvides i retning Eitland.

Ved utvidelse av planen innvinnes et areal på 67 dekar.

Inntektene som er knyttet til salg og leie av tomteareal til industriformål er usikre – både i størrelse og når de vil oppstå. Videre skal opparbeidet areal frigjøres i soner fra 1 til 4 og så til slutt resten av området. Etter kontrakten er sone 1, sone 2 og sone 3 frigjort. Sone 4 skal frigjøres senest innen 30. september 2024. Frigjøring av det resterende området skal først skje når alt arbeidet etter avtalen er ferdig (om 25 år) og Velde har forlatt området.

Det kan med rette reises spørsmål om det i det hele tatt vil være mulig å selge tomter så lenge anleggsarbeidene pågår med boring, sprenging, knusing og utskiping av stein. De som etablerer seg under anleggsfasen må akseptere ulempene anleggsvirksomheten fører med seg.

Store utgifter vil påløpe mens usikre inntekter vil kunne ligge langt fram i tid. Mener kommunen påtar seg en stor økonomisk risiko ved å si ja til den nye planen. Ved å gjennomføre 1996 planen vil kommunen om få år og til en langt lavere kostnad og lavere risiko få et tjenlige industriområde på ca. 230 da på Hausvik og som er klart for salg.

Administrasjonens kommentar: Spørsmålene som stilles vurderer vi at vi som planmyndighet ikke skal ta stilling til, men noe eier av området må vurdere hva som er ønskelig og mest formålstjenlig. Statsforvalteren har fremmet innsigelse til planforslaget og planforslaget er endret etter offentlig ettersyn og industriområdet utvides ikke.

### **Sigurd Myhre**

*Tidligere lovet at området skulle være ferdig i 2022*

Er bekymret for mulig økt konsentrasjon over kvartsförekomster i selve Håvåsen og de "avtrappingene" på nordsiden av Håvåsen. Det vil kun være ca. 50 meter fra nedlagte kvartsgruver på Eitland om industriområdet utvides. Dersom Håvåsen blir påbegynt sprengt og det er kvarts så er allerede naturen ødelagt.

Håvåsen består av viktig natur, myr og vann der bever holder til og rødlistede fuglearter hekker.

Hausvik er ett perfekt sted for Havvind prosjekter, men det er nå dette eventyret begynner, ikke om ca. 25 år. Om 25 år er denne muligheten ikke lenger aktuell. Den første konsesjonen er gitt og de skal ha hovedkontor i Kristiansand. Det trengs 2 havner på strekningen Kristiansand - Farsund og her ville Hausvik nok vært ett godt alternativ, men da må nåværende område planeres ut og gjøres klart. Om ca. 3 - 5 år blir det full aktivitet mot Havvind i norskehavet syd. Dersom Lyngdal kommune ønsker å posisjonere seg mot dette eventyret så må ikke industriområdet utvides. Havvind vil ikke la seg forene med masseuttak mht støy vibrasjoner og støv. Hausvik må være det perfekte sted for å sette sammen havvindmøller før de blir slept ut på feltet. Det blir kort vei og det er dypvannskai.

Lyngdal kommune har ikke spesielt god økonomi. La området bli ferdigstilt nå slik at mulige bedrifter kan få etablert seg på Hausvik, og kommunen får inntekter nå, ikke om ca. 25 år. Dersom reguleringsplanen blir vedtatt så må kommunen kjøpe ut mange eiendommer og kommunen må betale ut en gigantisk kai i ettertid. Håper den økonomiske siden av denne eventuelle utvidelsen blir godt behandlet før ett eventuelt vedtak om utvidelse blir tatt. Mener dette vil bli altfor kostbart.

mener dette vil bli alt for kostbart. Det er vi innbyggere som må til syvende og sist betale dette. La oss slippe denne ekstra kostnaden. Området nå er mer enn stort nok til grønn og blå industri

Vil minne de folkevalgte på at det de har vedtatt i kommuneplanen 2022 – 2033: *innbyggerne er kommunens viktigste ressurs*. De som bor syd på Austadhalvøya har fått nok av den vedvarende støyen. Våre turister som legger igjen millioner gjennom handelsstanden er heller ikke fornøyde. De vil ikke høre mer støy, iallfall ikke 25 år til. Det står videre at Lyngdal forvalter naturressursene på en bærekraftig måte. Dette vil ikke bli gjort all den tid flott kystlandskap blir sprengt ned. Dere har også vedtatt at Lyngdal kommune skal ivareta hensynet til friluftsliv, naturmangfold og kulturmiljøer mot areal strategiske sjøområder. Dette vil ikke bli ivaretatt mot friluftsbåtfolket, både de lokale og andre båt turister i fm Bjørga. Bjørga er ett av de flotteste friluftsområdene i kommunen for båtfolket og i dette området blir støynivået høyt. Dere har også vedtatt at landskap skal tilpasses ved nye fysiske inngrep. Det vil ikke skje her da en flott kysthei vil bli sprengt ned fra 80 meters høyde til ett nivå på 3 meter. Vil henstille dere folkevalgte til å si nei til utvidelse, klargjør industriområdet nå, legg til rette for næring og inntjening nå, ikke om ca. 25 år. La innbyggere få den roen de vil ha, det er derfor de bosatte seg i utkanten nær naturen, og la våre hytteturister få den ro og fred de fortjener når de er på sine hytter, samt oppleve det unike kystlandskapet kommunen ha.

Administrasjonens kommentar: Planene er endret. Det legges ikke lenger opp til utvidet industriområdet i revidert plan.

#### **Berit Hundingsland Litland, 06.11.22**

Bekymret for støy, helsefarlig støv, forurensing og naturkriminalitet: Er også sterkt bekymret for økonomien og stiller følgende spørsmål:

1. Er det gjort en konsekvensanalyse på fordeler/ulempes på ferdigstilling nå eller å vente 25 år for å få ca. 60 mål større industriområde?
2. Må ikke kommunale rekkefølge krav som er vedtatt følges? sykkelsti til Austad og hva koster det?
3. Hadde kommunen bygget ny kai kunne en søkt om statlige midler i samarbeid med nyetableringer.
4. Hvor fort etter godkjenning av planen må hytter og eiendommer innløses, og hva blir prisen?

Føler kommunen har et heller løssluppet forhold til økonomi, tenker på de siste prosjekter kommunen har vært med på. Kommunen har heller ikke godt rykte på miljøvern

Administrasjonens kommentar: En reguleringsplan angir mulig fremtidig bruk av arealene innenfor et område. Denne saken gjelder behandling av planforslaget. Økonomiske betraktninger er ikke noe kommunen som planmyndighet vurderer og ikke direkte del av planbehandlingen. Det er noe kommunen som eier av område må vurdere.

Vi vet ikke hva gang- og sykkelsti til Austad vil koste. Det er satt inn krav om trafiksikkerhet. Kravet slår først inn når samlet bebygd areal innenfor planområdet overstiger 100.000 m<sup>2</sup> BYA. Det forventes at utbyggingen på Hausvik vil øke trafikkmengden på fylkesveien, så det er naturlig at også denne utbyggingen bidra med forbedring av trafiksikkerhet, men det er en gjeldende plan for området og gjeldende plan åpner for utbygging på inntil ca. 250 000 m<sup>2</sup> BYA. Det er derfor vurdert at det er naturlig at området kan bygges ut noe før kravet slår inn.

Vi mener det er mulig å fravike rekkefølgekrav i plan hvis det er god begrunnelse. I dette tilfelle er det en gjeldende plan for området. Det er også spørsmål om det er realistisk å få til å bygge gang- og sykkelvei på strekningen Skomrak – Austad eller om det heller burde være gjort andre trafiksikkerhetstiltak på strekningen Skomrak – Korshamn jf fylkeskommunens «godt nok» prinsippet og en samfunnsøkonomisk vurdering.

Innløsning av hytter og eiendommer er aktuelt hvis grenseverdier for støy ikke kan overholdes. Det ligger støvfølsom bebyggelse tett på industriområdet, som kan sette begrensninger på aktiviteten. Foreløpig vet man ikke hvem som vil etablere seg her og hvor mye aktivitet det blir. Det er stilt krav

om at grenseverdiene i retningslinje for behandling av støy i arealplaner må følges. Når man vet hvem/virksomhet som skal etablere seg, kan det utføres mer nøyaktige beregninger og dermed avklare et evt. behov for innløsning.

### **Fellesuttalelse naboer Belland datert 02.07.2022**

Rekkefølgekrav for gang og sykkelveier: Bestemmelsen i kommuneplanen sier at det ikke skal tillates nye tiltak i området sør for Skomrak, før dette er på plass.

Høy trafikkbelastning på fylkesveien. Mange tunge kjøretøy med henger fullasta av stein. På infomøte i 1995 ble det lovet at trafikken ikke skulle økes pga. dette. Alt skulle gå sjøveien. Det var aldri snakk om et permanent knuseverk. Holder kommunen seg til den gamle planen, som har areal nok til storindustri, så vil vi om bare kort tid være kvitt både støy, steintransport og forurensing i forbindelse med uttaket. Minner om at for ca. 2,5 år siden så søkte Velde Fjellboring om å intensivere uttak (altså graving, sprenging, knusing, mm 26 søndager av 52 i året) for å kutte ned anleggstida. Dette sa kommunen ja til. De så med dette endelig en ende på marerittet som forgikk. Men nesten samtidig så søkes det om ny utvidelse der Håvåsen står for fall.

Det åpnes for ny kai og mulighet for at flere båter kan laste samtidig. Havnen skal driftes 24/7. Støyen fra dette området i tillegg til sprenging, knusing og lasting vil gjøre tilværelsen uutholdelig for fastboende, hytteeiere og turister. Støyen fra industrihavna er i dag er graverende. Om Håvåsen skal sprenges vil livet bli uutholdelig for mange. I tillegg vil det uten tvil komme krav om innløsning av eiendommer fra en betydelig mengde grunneiere på Eitland, Eitlandsneset og Hausvik.

Oppfordrer politikerne å lese kontrakten som er inngått mellom kommunen og Velde Fjellboring. Det hele kan ende opp med at vi har bundet oss opp til uante utgifter i mange hundre millionersklassen. Vi nevner: overtagelse av industri kai til flere hundre millioner. Innløsning av eiendommer. Ekspropriasjon av grunn. Høydebasseng Strømtilførsel etc. etc.

Finnes det fra kommunens side, kontroll med ballastvannet som blir pumpa ut på vei inn I fjorden? Dette vannet, med ukjent innhold, kan i dårlig vær bli pumpa ut helt til båten ankommer kaia. Minner politikerne om funnet av den giftige dvergjesingen som ble oppdaget på sjøsandene I Mandal i fjor. Båtene som ankommer Strømsvika, kommer fra samme farvann som båtene til Hausvik!! En av teoriene om hvordan denne uhyre giftige fisken hadde dukket opp der, var at den hadde fulgt spillvann fra lastebåter. Hva med kontroll av spyling på dekket, før båtene forlater Hausvik? Her henter gravemaskinen vann fra sjøen, dette tømmes over dekket og går rett i sjøen igjen Dette gjelder flere av båtene. Har kommunen kontroll av dette.? Har kommunen kontroll på hva som må befinne seg av kvarts i Håvåsen. Vil det bli tatt boreprøver, før en eventuell sprenging starter? Dette er nye opplysninger og skremmende lesning!

Ser med redsel fram til en eventuell ny stor utvidelse av industriområdet. Ei hel bygd må lide, folk må gi fra seg eiendommene sine, Rosfjorden og friluftsområder settes i spill, kommuneøkonomien gambles med. Mye usikkert. Ber om at planen om videre utsprenging stoppes. Blå næring ønskes hjertelig velkommen på området som snart er ferdig utsprenget.

Administrasjonens kommentar: Det stemmer at det i bestemmelsene til kommuneplanen er satt inn krav om gang- og sykkelvei på noen strekninger, deriblant Austadhalvøya. Det er imidlertid i bestemmelsen åpnet for at det «på deler av strekningen kan det vurderes alternative trafikkisikrende tiltak. Videre at Utbygging av nye enheter for næring, bolig og offentlige bygg kan igangsettes under forutsetning av at vedtatt reguleringsplan viser sykkel- og gangsti og beskriver gode trafikkisikkerhetsløsninger med rekkefølgebestemmelser som sikrer gjennomføring». Det er satt inn rekkefølgekrav som sikrer bidrag til trafikkisikkerhetstiltak. Hvilke tiltak konkret som skal utføres, må vurderes i samarbeid med andre aktuelle aktører som veieier og gjerne også grendelag på strekningen. Ting og behov endrer seg, og veieier kan også før kravet må oppfylles ha utført tiltak, og vi har derfor

vurdert at det er best å ikke angi konkrete tiltak i bestemmelsene. Videre må det tilføyes at det er i dag en gjeldende plan for industriområde som ikke har krav om bidrag, da den er vedtatt lenge før kommunens krav her.

Planforslaget er revidert etter offentlig ettersyn og industriområdet utvides ikke slik planen var tidligere. Håvåsen beholdes og arbeidet med å gjøre ferdig området slik at næringsvirksomhet kan etablere seg pågår.

**Vidar Knutsen på vegne av eierne av Borvigveien 64, gnr./bnr. 21/16+23; Halvdan Knutsen, Vibeke Knutsen Gramsett og Vidar Knutsen**

Husker godt naturområdet på Hausvik og Vellevika som ble forvandlet til masseuttak for stein og grus og all frustrasjonen som fulgte. Vår eiendom ligger ikke tettest på industriområdet, men det er likevel ikke vanskelig å høre bråket fra virksomheten eller se det markante såret i landskapet i utsikten mot sør. Et naturinngrep av det omfanget som allerede eksisterer er neppe noe som ville blitt godkjent av regionale myndigheter i dag om det skulle søkes på nytt med et jomfruelig utgangspunkt. Nedbygging av sårbar natur er et stort problem i forhold til å opprettholde biologisk mangfold både internasjonalt og i Norge. Skal FN's bærekrafts mål nås er det viktig at det gjøres nøye vurderinger av hvilke konsekvenser etablering næring vil ha i forhold til bevaring av natur. Med gjeldende reguleringsplan for Hausvik industriområde fullt utbygget, samt forslag til utvidelse framstår det som balansen mellom et fornuftig underlag for næringsliv på den ene siden og forvaltning av sårbar natur på den andre er fullstendig ute av skala. Dette topper seg virkelig med forslaget om å fjerne hele Håvåsen.

Et viktig aspekt å vurdere er også verdien av all fritidsbebyggelse som allerede eksisterer i området og all inntekt som genereres til kommunen direkte og indirekte av turismen. Etter covid ser man også at hyttene brukes mer enn tidligere og i større deler av året. En vesentlig utbygging og utvidelse av aktiviteten på Hausvik med mye mer støy og hyppigere anløp av store båter vil kunne føre til at hytteområdene blant annet i Austad, på Belland, Hausvik og på vestsiden av Rosfjorden kan bli mindre attraktive på grunn av nærheten til industriområdet. Det er ikke vanskelig å se at bolig- og fritidsbebyggelsen som ligger på Eitland og Eitlandsneset vil bli vesentlig forringet som følge av planen. Følges planen vil Lyngdal også bli mindre attraktivt for turister. Reguleringsplanen som nå er ute til høring skal varsles til naboer og berørte parter. Hvem som varsles skal vurderes av forslagsstiller. I dette tilfellet er konsekvensene og omfanget av planen såpass stor for de som bor, har fritidseiendom og ferdes i det nære området at en utvidet varsling absolutt burde vært utført. Selv om planen er varslet i lokal presse burde den også vært varslet direkte via Altinn til naboer som kan se anlegget i en radius på iallfall 2-3km fra tiltaket. Slik ville flest mulig av de som er berørte får mulighet til å uttale seg.

Opprinnelige reguleringsplanen dekker et allerede alt for stort område og derfor ikke bør fullt utbygges eller utvides med den type strukturer som er illustrert i planen. Selv om det allerede er ødelagt mye natur er det fortsatt mulig å endre dette området til det bedre ved tilbakeføring med nye strukturer og natur. Mitt forslag er at Lyngdal kommune utlyser en plan- og designkonkurranse for å få fram ideer for hvordan industriområdet på Hausvik kan brukes og transformeres. I stedet for industri kan området for eksempel brukes til turistformål, eller en kombinasjon med passende næring. Det kan ligge næring i mørke arealer under og reetablert landskap med fritidsbebyggelse på toppen med fin utsikt utover fjorden. Hvis ambisjonene er høye nok kan det være muligheter her som ikke er tenkt på ennå.

Det er i reguleringsbestemmelsene skrevet ting som at takflater og fasader skal ha mørke/naturtilpassede ikke-reflekterende farge og at det skal reetableres terreng og etableres trerekke langs kaiens innerkant. Dette er i utgangspunktet bestemmelser med gode intensjoner om at utbyggingen skal synes mindre eller kamufleres. Slike bestemmelser har liten verdi om man ikke ser et område i en større helhet. Det er fint at det i bestemmelsene er fokusert på lysforurensning og at belysning skal være nedoverrettet. For at utebelysning ikke skal blende er det viktig at lyskilden ikke er

synlig og at den er godt skjermet. Lyskildene bør ikke plasseres høyt over bakken og det bør ikke være belysning på tak. Utebelysning skal begrenses til et minimum. Belysning skal heller ikke stå på om natten. Belysning bør være sensorstyrt slik at det kun går på hvis folk beveger seg i området.

Administrasjonens kommentar: Å bruke området til andre formål for eksempel turisme/turistformål som nevnes ser vi som uaktuelt. Hausvik er kommunens satsingsområde for utvikling av sjønær næring. Området har en svært strategisk beliggenhet fordi det har dypvannskai og ligger i kort avstand til Nordsjøen. Rosfjorden er som regel isfri slik at både leden og havneområdet er isfritt selv på svært kalde vintre. Rosfjorden er dyp med god utskifting av vann slik at vannkvaliteten gjør fjorden godt egnet for bruk i akvakulturanlegg. Hausvik har en god beliggenhet og gode dybdeforhold noe som er viktig for utvikling av dette næringsområdet. Kommunen har dessuten mange andre områder avsatt til fritidsbebyggelse og også områder som ikke er ferdig utbygd.

Turistene har vært viktig for utvikling av handel i kommunen og ved bygging av hytter bidratt til arbeid for entreprenører.

Forslag om at ikke bør være belysning på tak samt at belysningen skal være sensorstyrt anbefales tatt med i bestemmelsene.

### Lise Grødem

En utvidelse og opptrapping av stein-uttak og utskipping ved Hausvik industriområde har så mange negative konsekvenser at det er i konflikt med ytre Rosfjorden områdets høye verdi som friluft- og rekreasjonsområde som en del av Lister skjærgårdspark. Konsekvensutredningen har ikke vurdert Lister skjærgårdspark og dens store verdi for området, både lokalt og nasjonalt. Støy og steinstøv utslipp fra Hausvik industriområde er en alvorlig miljøforurensing som berører alle som bruker fast og fritidsbebyggelse i ytre del av Rosfjorden. Framtidig utnyttelse av Hausvik industriområde bør ha søkelys på næringsvirksomhet som ikke er i konflikt med tilgrensende fritidsbebyggelse, friluft- og rekreasjonsvirksomhet. Steinmasseuttak og utskipping på Hausvik bør nedskaleres og avsluttes på sikt. Verdien av og behovet for norsk grunnfjell for uttak og utskipping kan være stor, men det bør ikke utelukkende være opp til private investorer å bestemme hvor dette er mest velegnet. Tung stein som granitten på Hausvik er ikke en sjelden forekomst og er en vanlig del av norsk grunnfjell. En georessurs plan på fylke og nasjonalt nivå er nødvendig å få på plass før man vedtar opptrapping og nyinvesteringer knyttet til steinmasse-uttak av en slik kategori som på Hausvik.

Administrasjonens kommentar: Planene er etter offentlig ettersyn revidert bla på bakgrunn av innsigelse fra Statsforvalteren. Håvåsen beholdes og område BKB1 endres til friluftformål. Det gjenstår enda uttak av masser innenfor område i gjeldende plan (BI1-BI4). Gjenstående masser vil bli tatt ut og området ferdigstilt, slik at næringsvirksomhet kan få etablert seg. Hvilke næringsvirksomheter som kommer på området, vet vi enda ikke, men området er kommunens satsingsområde på sjønær næring. Lagerbygg er ikke aktuelt, så noe støy må påregnes også i fremtiden, og kanskje spesielt fra havneaktivitet. Det er imidlertid stilt krav til støynivå i bestemmelsene og samlet støy skal tilfredsstille grenseverdier i retningslinje T-1442:2021 tabell 2, som er det som anbefales i arealdisponeringer for å fremme trivsel og bokvalitet, samt forebygger helsekonsekvenser av støy.

### Berit M og Karl Ivar Weierød, 04.11.22, Kvineset

Lister skjærgårdspark

Hausvik industriområde grenser til verdifulle friluft- og rekreasjonsområder som blant annet omfatter Rosfjorden og et skjærgårdsparkområde av høy lokal og nasjonal verdi. I Lyngdal kommuneplan ligger verdifulle rekreasjons- og naturmangfoldsområder like inn til Hausvik industriområde.

Rekreasjonsområde Bjørga (sørlige del av Bærøy) som har flere kaier for båttoppstilling og friluftaktivitet ligger bare 400m unna den foreslåtte utvidede delen av steinmasseuttaket. Området er

mye benyttet, men er ikke nevnt i konsekvensutredningen. Mener dette avspeiler hvordan planen nedtoner nærliggende sjønære områders betydning for rekreasjon, fritidsbebyggelse, båtliv og fiske (både yrke og sportsfiske). Dette er ikke akseptabelt og i konflikt med en stor brukergruppes interesser.

Rosfjorden som biologisk marint økosystem og fiskeområde er ikke faglig undersøkt og er dermed relativt ukjent. Havneutbyggingen og steinmasseutskipingens innvirkning på sjøens økosystem er svært usikker og behandles ikke i konsekvensutredningen. En opptrapping av havne-aktivitet krever at påvirkning på det marine økosystemet utredes og avklares for å sikre et framtidig bærekraftig marint miljø.

Administrasjonens kommentar: Ved at området nå er redusert til i hovedsak å omfatte byggeområder for industri i gjeldende plan og tilnærmet lik utstrekning av kaifront (noe forlenget), kan en ikke se at ny plan innebærer en opptrapping av havneaktivitet i forhold til hva gjeldende plan hjemlet. Det vurderes derfor at ny plan ikke innebærer noe endringer i forhold til det marine økosystemet.

Farsund kommune som nabo

Havnen til Hausvik industriområde ligger bare 500m unna Farsund kommunegrense i Rosfjorden. Til tross for dette, så er ikke Farsund kommunedelplan blitt sett på. Det betyr at industriområdets planlagte økte havneaktivitet og dens påvirkning på omgivelsene ikke er vurdert opp mot Farsunds planer for bolig-bebyggelse, fritidsbebyggelse og akvakulturanlegg på motsatt side av Rosfjorden. Dette er ikke akseptabelt ettersom utviklingen av Rosfjorden og området rundt berøres og styres av to kommuner (Farsund og Lyngdal).

Administrasjonens kommentar: Det har lenge vært planer om industriområde her. Gjeldende plan ble vedtatt i 1996, men planene om industri her startet lenge før det. Utvidelse av område kom noe senere. At dette har vært kommunens satsingsområde for sjønær næring som trenger havnefasilitet har vært godt kjent, og muligens også før Farsund kommunens planer om tilrettelegging for støyfølsom bebyggelse.

Det er i planen gjort rede for konsekvenser mhp. forurensing for bebyggelse på andre siden av Rosfjorden fra Hausvik.

Støy

Det er betydelige negative miljøkonsekvenser knyttet til støy fra steinkusing og lossing ved havnen. Dette berører i høy grad tilstøtende områder, særlig områder med fri luftlinje til Hausvik industriområde. Fritidsbebyggelse på Farsund siden av Rosfjorden er sterkt påvirket av denne støyen siden det er fri luftlinje og dominerende sør-østlige vinder medfører at støyen transporteres langt i vindretningen. Kvineset hytteområde, 1,5 km unna, merker dette godt og høy «impuls-støy» med varighet på noen sekunder er ganske vanlig. Døgnkontinuerlig støy av denne karakter forringer områdets verdi som fritids og rekreasjonsområde i tillegg til å være uforenlig med å ha fritidsboliger nær havnen ved Eitlandsneset og Vardåsen (ref.: Brekke & Strand rapport).

Sprenging av nytt område i nordøst, slik ny plan foreslår, vil fjerne Håvåsen som er et høydetrug. Håvåsen kan i dag fungere som en topografisk «støyskjerm» mot øst/nordøst for støyende aktivitet på industriområdet. Utvidelse av steinmasseuttak i nordøstlig retning vil derfor forverre muligheter for å etablere et velfungerende industriområde som naturlig skjermer mot omkringliggende fritids og rekreasjonsområder.

Administrasjonens kommentar: Beregningene utført av Brekke & Strand viser at fjerning av Håvåsen vil påvirke støynivået negativt, spesielt i retning Eitlandsneset.

Ut fra beregninger til Brekke & Strand kan den mest utsatt fritidsbebyggelsen på denne siden av fjorden få et støynivå som ligger opp mot grenseverdiene for gul støysone. Beregningene er gjort for en situasjon med medvind fra kai til fritidsbebyggelsen. Mange dager vil dette ikke være tilfelle og støynivået vil være lavere. Over store avstander vil impuls karakteren reduseres, og Brekke & Strand mener det derfor trolig kan diskuteres hvorvidt skjerping av støygrensen skal gjelde på andre siden av Rosfjorden. Hvis ikke skjerping legges til grunn, vil det være god margin til grenseverdiene.

Beregningene viser at det er havneaktivitet som dominerer støybilde. Avbøtende tiltak kan redusere støynivået. Dersom båtene ligger på landstrøm og man gjør tiltak på lasterampe slik at man unngår smell fra denne når man kjører av/på båt, kan støynivået ved bebyggelsen reduseres rundt 2 dB. Bruk av støysvake kraner vil også kunne bidra positivt. Selv om støynivået vil bli under tillatte grenseverdier, vil havneaktiviteten være hørbar.

#### Geologi og svevestøv

Det sies lite om geologien i reguleringsplan og konsekvensutredning. Det blir nevnt at det er granitt som brytes og skipes ut. Støv fra steinbruddet kan periodevis være lett synlig som «svevestøv» og støvnedfall fra steinbruddet registreres blant annet på Kvineset hyttefelt (1,5 km unna). Dette er ikke uvanlig siden sterke sør-østlige vinder ofte forekommer. Sammensetningen av mineral-støvet kan avspeile granittens sammensetning, men slike undersøkelser er ikke utført. Granitt kan inneholde opp mot 60% kvarts. Det er velkjent at kvarts-støv kan føre til lungekreft og andre alvorlige luftveissykdommer.

Administrasjonens kommentar: Stort sett inneholder alt fjell eller stein i Norge kvarts, med noen få unntak. Det er riktig at det er funnet en sammenheng mellom kvartseksposering og lungesykdommer, herunder lungekreft. Tidligere rådgiver Lister Miljørettet Helsevern har pva kommuneoverlege uttalt at det er en sammenheng, men at det imidlertid må understrekes at det må være en betydelig eksponering for kvartsstøv til både i mengde og varighet for at det kan påvises en helseeffekt. Det skal litt til for at kommer opp på det nivået. Rapport for Hausvik viser at det er mellom 3 og 6 % kvarts i fjellet, noe som er lavt. Mengden kvarts som naboer skulle kunne bli eksponert for på en dag med støv i luften vil følgelig kun være av akademisk interesse. Ut fra dette har Lister Miljørettet Helsevern uttalt at de ikke vurderer støv fra masseuttaket på Hausvik til å utgjøre en helseisikso så lenge målinger er gjennomført og målingene gav fine resultater. Hadde planforslaget ikke vært endret etter offentlig ettersyn og industriområdet utvidet, ville det vært naturlig å vurdere om det skulle settes krav om målinger med visse mellomrom siden det har vært kvartsgruver på Eitland. Vi anser ikke lenger at det er behov for slikt krav.

#### Oppsummering

En utvidelse og opptrapping av stein-uttak og utskipping ved Hausvik industriområde har så mange negative konsekvenser. Det er i konflikt med områdets høye verdi som friluft og rekreasjonsområde i ytre Rosfjord som er en del av Lister skjærgårdspark. Konsekvensutredningen har ikke vurdert Lister skjærgårdspark og dens store verdi for området, både lokalt og nasjonalt. Støy og steinstøv utslipp fra Hausvik industriområde er en alvorlig miljøforurensing som berører alle som bruker fast- og fritidsbebyggelse i ytre del av Rosfjorden. Framtidig utnyttelse av Hausvik industriområde bør ha søkelys på næringsvirksomhet som ikke er i konflikt med tilgrensende fritidsbebyggelse, friluft- og rekreasjonsvirksomhet. Steinmasseuttak og utskipping på Hausvik bør nedskaleres og avsluttes på sikt. Verdien av og behovet for norsk grunnfjell for uttak og utskipping kan være stor, men det bør ikke utelukkende være opp til private investorer å bestemme hvor dette er mest velegnet. Tung stein som granitten på Hausvik er ikke en sjelden forekomst og er en vanlig del av norsk grunnfjell. En georressurs plan på fylke og nasjonalt nivå er nødvendig å få på plass før man vedtar opptrapping og nyinvesteringer knyttet til steinmasse-uttak av en slik kategori som på Hausvik.

Administrasjonens kommentar: Viser til tidligere kommentar og kommentar til merknad fra Lise Grødem.

**Ann Helen Vagle, 06.11.22**

Har sendt inn innspill/notat som er likt som *Berit M og Karl Ivar Weierød, 04.11.22, Kvineset*

**Reidun og Paul Korsberg, hytte Kvineset**

Har sendt inn innspill/notat som er likt som *Berit M og Karl Ivar Weierød*

**Ingvar Fatnes Valskår**

Har sendt inn innspill/notat som er likt som *Berit M og Karl Ivar Weierød*

**Kristine Olsen Valskår, Kvineset**

Har sendt inn innspill/notat som er likt som *Berit M og Karl Ivar Weierød*

**Hans Eilert Jensen, Kvineset 4, Farsund**

Har sendt inn innspill/notat som er likt som *Berit M og Karl Ivar Weierød*

**Inger Marie Barsnes, Kvineset**

Har sendt inn innspill/notat som er likt som *Berit M og Karl Ivar Weierød*

**Rune Mjøs**

Diamantveien 38 4321 Sandne

Har sendt inn innspill/notat som er likt som *Berit M og Karl Ivar Weierød*

**Arne Ree**

Har sendt inn innspill/notat som er likt som *Berit M og Karl Ivar Weierød*.

**Jane Aase Wathne**

Har sendt inn innspill/notat som er likt som *Berit M og Karl Ivar Weierød*

Stiller i tillegg spørsmål med hvor det blir av rekreasjonen, når frykten for farlig kvarts-støv og mye støy blir gjeldende.

Kommentar: Industriområdet utvides ikke. Planen er endret. Viser for øvrig til andre kommentar til samme merknader.

**Anne Lise og Rolf Gimre, hytte Kvineset Farsund kommune**

*Det er allerede mye støy og støv fra Hausvik industriområde.*

Dette var de kjent med da de kjøpte hytta i 2011, men aksepterte dette. De er nå kommet i pensjonistenes rekke og ønsker å tilbringe mer tid på Kvineset, og vet at det er mer støy i ukedagene enn i helgene, selv om de ofte har støy i helger og ferie også. Derfor er de sterkt imot at dette industriområdet skal utbygges, noe som betyr mye mer støy og støv. Dette er spesielt gale på de dagene da vinden står på fra Hausvik og i retning de.

Denne planen har så mange negative konsekvenser, bla område i ytre Rosfjorden og det viktige verdi som friluft og rekreasjonsområde. De håper at planen ikke blir vedtatt, men at de fortsatt kan nyte dagene slik der er i dag, med noe støy og bråk, som er til å leve med.

*Administrasjonens kommentar:* Planene er etter offentlig ettersyn revidert bla på bakgrunn av innsigelse fra Statsforvalteren. Håvåsen beholdes og område BKB1 endres til friluftsmål. Det gjenstår enda uttak av masser innenfor område i gjeldende plan (BI1-BI4). Gjenstående masser vil bli tatt ut og området ferdigstilt, slik at næringsvirksomhet kan få etablert seg. Noe støy må også i fremtiden regnes med, spesielt fra havneaktivitet, men det er satt krav i bestemmelsene som skal sikre



at støynivået blir i tråd med anbefalte retningslinjer og grenseverdier for støy. Næring som etablerer seg, må holde støynivået innenfor tillatte/anbefalte nivåer.

## **Råd**

### **Råd for personer med funksjonsnedsettelse, møte 07.11.22 sak 22/2022**

Det er allerede regulert ett industriområde på Hausvik. Dette er under utbygging. Fylkesveg 4080 fra Skomrak til Hausvik er adkomstveg til dette industriområdet. Vegen har i dag stor belastning av større kjøretøy med kjøring til industriområdet og de mange nye hyttefeltene som er under etablering langs denne vegen. Vegen er smal og svinget, og omtrent uten tiltak for fotgjengere og syklister. Spesielt sistnevnte gruppe er utsatt for ulykker.

I reguleringsbestemmelsene står det: Sitat "I.4.1 Trafikksikkerhetstiltak strekningen Skomrak - Hausvik. Det skal iverksettes trafikksikkerhetstiltak på strekningen (fv. 4080) Skomrak - Hausvik når samlet bebygd areal innenfor planområdet overstiger 100.000 m<sup>2</sup> BYA".

Dette er for svakt. Trafikksikkerhetstiltak må iverksettes umiddelbart, før utbyggingen fortsetter. Det står heller ikke noe i reguleringsbestemmelsene om hvilke trafikksikringstiltak som skal iverksettes.

Ber om at det blir vurdert å stille krav til utbygger om at fylkesveg 4080 skal sikres før det blir noen ytterligere utbygging i industriområdet. Med sikring mener vi gang- og sykkelveg og breddeutvidelse. På denne måten kan barn og eldre ferdes tryggere langs vegen og vi kan forhåpentligvis unngå alvorlige ulykker. I tillegg må det settes inn tiltak for støyreduksjon.

Rådet uttaler seg fra delegering rådet har, og sier ikke noe om videre utbygging eller ikke.

Administrasjonens kommentar: Planforslaget er endret etter offentlig ettersyn, og det er ikke lenger planer om å utvide industriområdet. Man forholder seg til areal regulert til næring i gjeldende reguleringsplan. Gjenstående masser tas ut og område ferdigstilles slik at næringsvirksomhet kan etablere seg. Hvilke aktører som kommer er ikke avklart nå, så man vet ikke hvordan det blir med varetransport. En del vil nok gå sjøveien, men det må påregnes at noe mer transport/trafikk på fylkesveien vil det bli. Vi er enig i at det burde gjøres noe med fylkesveien. Dette uavhengig av utbygging på Hausvik. Å sette krav om at hele strekningen skal utbedres med gang- og sykkelvei og breddeutvidelse før industriområdet kan tas i bruk vil være urimelig krav og også medføre at kanskje området vil kunne benyttes på lang tid. Som nevnt kan det være en god del av transporten vil foregå sjøveien. Dette vet vi ikke enda, da vi ikke vet hvilke aktører som vil etablere seg. Dessuten er det i dag en gjeldende plan for område som det er mulig å bygge ut område etter. Det er imidlertid en fordel for bla bebyggelse rundt å sette mer konkrete støygrenser enn det som er gitt i gjeldende plan, og krav i tråd med gjeldende retningslinje for behandling av støy i arealplaner T-1442:2021. All transport fra dette næringsområdet vil neppe gå sjøveien, slik at det vil medføre økt belastning på fylkesveien. Vi ser det derfor naturlig at det må bidra til utbedringer, men at det er mulig å bygge ut noe før kravet slår inn pga det i dag er en plan for området som man kunne bygd ut etter. Det er i planen ikke spesifisert hvilke tiltak som skal gjøres nå. Dette vil bli vurdert senere i samarbeid med bla veieier og andre aktuelle. Vi anser det ikke hensiktsmessig å sette inn konkrete tiltak nå i bestemmelsene, da behovet kan endres eller tiltak kan bli utført før kravet inntreffer.

### **Eldrerådet, møte 07.11.22 sak 35/2022**

Samme innspill som rådet for personer med funksjonsnedsettelse.

Administrasjonens kommentar: Viser til kommentar til innspill fra råd for personer med funksjonsnedsettelse.

### **Naturvernforbundet**

Planforslaget er ikke forenelig med å ta til følge de globale, akselererende miljøproblemene når det gjelder klimaproblemer, tap av natur og arts mangfold. Planforslaget bør avvises, i motsatt fall må våre forslag til supplerende reguleringsbestemmelser tilføyes planen

Planforslaget gjelder en utvidelse av eksisterende industriområde med ca. 67 daa. Hensikten med utvidelsen er sitat fra saksframlegget: *Området skal planlegges for å ha byggeklare tomter når interessenter melder seg.* Det opplyses ikke noe om hvilken type næringsvirksomhet som det forutsettes skal etableres her. Det foreligger ingen planer eller henvendelser til kommunen så vidt vi har informasjon om, om etablering på de framtidige arealene. Området vil etter eventuell stadfestet reguleringsplan være et steinbrudd med masseuttak over en 10 års periode med uttak av 300000 m<sup>3</sup> årlig. De ferdigplanerte arealene for næringsetablering vil dermed først være klare nærmere 2035! Virksomheten vil over denne tidsperioden generere omfattende miljøbelastninger med støy og støvplager, trafikk på tilstøtende befolkning og naturmiljø, og dermed høyst sannsynlig bidra til et sterkt økende konfliktnivå.

Administrasjonens kommentar: Planforslaget er endret etter offentlig ettersyn, og industriområdet utvides ikke.

Planen åpner også for å etablere ny kai i Vellevika og Likvika, et prosjekt som Naturvernforbundet vil engasjere seg i når søknad etter forurensingsloven til Statsforvalteren måtte foreligge.

Administrasjonens kommentar: Tas til orientering

I planbeskrivelse står det: Samfunnet har et stort behov for masser og massene må hentes fra et sted..... Uttaket ligger sentralt plassert i forhold til det europeiske markedet.....

Behovet for å sprengne ned Håvåsen for å produsere 10-12 millioner m<sup>3</sup> stein som samfunnet har behov for, fremstår som en udokumentert og svært uklart påstand. Er til eksempel samfunnet det norske? I forbindelse med Nye Veiers sjarmtur for interesserte 30.10. i Søgne, opplyste selskapet at ved krysset til Lohne Lier har veiutbyggingen i Søgne gitt et «overskudd» på 2 millioner m<sup>3</sup> steinmasser. Dette volumet ligger i et deponi her og for disse massene foreligger det ingen planer om anvendelse. Hensikten med produksjon av stein fra den planlagte utvidelsen ved Hausvik, fremstår derfor til å være for eksport til Europa. Konklusjon: Formålet med reguleringsutvidelsen er dårlig, udokumentert begrunnet. Prosjektet fremstår som forventning om større næringsetableringer i framtiden, men tydelig på eksport av betydelige volum av stein til Europa.

Administrasjonens kommentar: Hensikten med planforslaget og utvidelsen var å få et større næringsområde. Dette i tråd med overordnet plan. Kommunen har lenge hatt planer om å utvide område.

Steinen som blir tatt ut er i hovedsak planlagt fraktet til Europa, til bruk i pågående prosjekter der. Utslipp: Klimagasser: Fra saksframlegget: Konsekvensene arealendringene vil ha for redusert opptak og utslipp av klimagasser må beskrives. Sitatet fremstår uforpliktende og lite konkret og må presiseres nærmere. Utslipp av klimagasser må kvantifiseres, og det må omfatte utslipp av klimagasser fra alle inngrep i landskapet og produksjon på stedet med utslipp fra transport og produksjonsutstyr fram i tid til stedet er ferdigstillet for næringsbygg. Naturvernforbundet ber om følgende tilføyelse til reguleringsbestemmelsene som et rekkefølgekrav: Før igangsettingstillatelse kan gis, skal det foreligge et klimaregnskap over all virksomhet innen reguleringsområdet fram til ferdigstilling av arealene.

Administrasjonens kommentar: Sitatet det henvises til gjelder oppsummering av hovedtrekk i innkomne merknader til oppstartsvarselet. Industriområdet utvides ikke. Arealene vil forhåpentligvis snart ferdigstilles. Planen gjelder fremtidig arealbruk innenfor område. Da området snart ferdigstilles, ser vi ikke noen grunn til å sette inn krav som her foreslås.

Forurenset overflatevann: Fra planbeskrivelse 2.6. sitat: Overvann ledes i lukket ledning til sjø. Overvann vil ta opp forurensing og avfall fra sprengning og produksjon på stedet. Dette må ikke tilføres havet eller tilstøtende landarealer med den miljøbelastningen denne tilførselen vil ha på naturmiljøet. Naturvernforbundet ber om følgende tilføyelse til reguleringsbestemmelsene: Før det kan gis igangsettingstillatelse på området, skal det dokumenteres gjennom opparbeidede fysiske innretninger at avrenning av overflatevann ikke forurenser nærliggende sjøområder eller tilstøtende landarealer.

Administrasjonens kommentar: forholdene allerede direkte regulert i lov og forskrift (bl.a. forurensingsloven og forurensingsforskriften). Det er ikke ønskelig å ta inn bestemmelser i reguleringsplan som allerede er direkte regulert i lov.

Biologisk mangfold / landskapshensyn: Fra saksframlegget, sitat: Terrenget er kupert med store høydeforskjeller og strekker seg fra strandsona opp til toppen av Håvåsen kote 83+. Planen medfører at et uberørt naturområde omgjøres til byggeområde, noe som vil endre landskapets karakter. Utvidelsen av industriområdet innebærer at Håvåsen tas bort. Håvåsen er et viktig landskapselement som kan sees fra store deler av området rundt. Sammen med de andre åsene i området utgjør den en del av helheten i det overordnede landskapet. Åsen har også en viktig funksjon som buffer mot det eksisterende industriområdet, ved at det skjærer mot innsyn til området fra nord. Når Håvåsen fjernes vil dette påvirke landskapsbildet sett fra flere steder. Realisering av planforslaget vil innebære at to sterkt truede naturtyper – kystlynghei og rik, åpen, sydlig jordvannsmyr forsvinner og at reguleringsområdet helt mister verdi som leveområde for alle biologiske arter. Konklusjonen i saksframlegget om naturødeleggelsene er summert opp på denne måten: Konsekvensen for de ulike delområdene er vurdert fra «ubetydelig miljøskade» til «alvorlig miljøskade». Samlede konsekvens for det planlagte tiltaket er for tema naturmangfold satt til betydelig miljøskade.

Naturvernforbundet vil konkludere på denne måten: Summen av de planlagte tiltaket vil bli en villet naturkatastrofe

Administrasjonens kommentar: Det registreres at Naturvernforbundet er uenig i konklusjonen når det gjelder skade på naturmangfold. Konklusjonen i saksframlegget som det refereres til er hentet fra utarbeidet rapport om naturmangfold, og ikke noe kommunen selv har vurdert eller konkludert med. Vi forholder oss til mottatte fagvurdering og konklusjon. For noen delområder er konsekvensene vurdert å være alvorlige/store, mens andre delområder ingen/ubetydelige miljøskade.

Trafikk: Den planlagte virksomheten på stedet over en periode etter en eventuell stadfesting av reguleringsplanen vil sammen med den øvrige virksomheten på det øvrige industriområde, føre til betydelig øket trafikk på fylkesveien. Det siteres fra saksframlegget: Det er mye trafikk på fylkesveien utover mot Austad og videre til Hausvik og Korshamn..... Det forventes at utbyggingen på Hausvik vil øke trafikkmengden på fylkesveien, så det er naturlig at også denne utbyggingen bidrar med forbedring av trafikksikkerhet, men siden det i gjeldende plan ikke er noe krav, er det naturlig at området kan bygges noe ut før kravet slår inn.

Naturvernforbundet er svært forundret over rådmannens konklusjon. Trafikkbelastningen på fylkesveien er alt i dag stor og medfører, etter manges mening betydelig fare for ulykker med personskade da det ikke er opparbeidet gang og sykkelsti langs den relativt smale fylkesveien fram til

Hausvik. Til tross for dette konkluderer rådmannen med at realisering av planforslaget kan iverksettes med øket trafikk uten nødvendige trafikksikkerhetstiltak som gang og sykkelsti! Naturvernforbundet ber om rekkefølgekrav i reguleringsbestemmelsene: Før det kan gis igangsettingstillatelse på området, skal det være opparbeidet gang- og sykkelsti langs fylkesveien fram til industriområdet.

Administrasjonens kommentar: Vi vet pr i dag ikke hvilke virksomheter som vil etablere seg her, men del av varetransporten vil mest sannsynlig gå sjøveien, da området er beregnet for sjønær næring. Noe økt trafikk i forbindelse med etablering av virksomhet her må regnes med på fylkesveien. Det er en gjeldende plan for område i dag og det er mulig å starte opp næringsvirksomhet der og det uten krav om utbedringer på veien. Selv om planforslaget er revidert og industriområdet ikke utvides, ser vi det som fordelaktig å ferdigstille påbegynte planprosess. Vi mener imidlertid at det ikke er naturlig å kreve at gang- og sykkelvei er på plass før man kan starte opp næringsvirksomhet her, men er enig at noe burde gjøres med fylkesveien for å bedre trafikksikkerheten.

Rådmannen påstår i sin konklusjon at kommunen trenger næringsarealer og at samfunnsnyttene for realisering av planene er større enn ulempene. Naturvernforbundet ber Lyngdal kommune utarbeide et notat / plan med oversikt over regulerte næringsarealer i kommunen og dokumenterte behov for nyetableringer. Samtidig finner vi konklusjonen om samfunnsnytte uten avveining mot den samlede verdireduksjonen naturødeleggelsene vil føre til for naturen i seg selv og den forringelse av livskvalitet ved utøvelse av friluftsliv og ikke minst for fastboende en realisering av planforslaget vil føre til. Vi vil også minne om at Lyngdal er alle nederst av landets 356 kommuner på Sabimas siste liste over hvordan kommunene i Norge innarbeider hensyn til natur i sin virksomhet. Om planforslaget blir vedtatt, vil det bidra til å befeste den svært ufordelaktige plasseringen og omdømmet Lyngdal har når det gjelder interesse og tiltak for å ta vare på naturen. Planforslaget er ikke forenelig med å ta til følge de globale, akselererende miljøproblemene når det gjelder klimaproblemer, tap av natur og artsmangfold, noe også Lyngdal må bidra til.

Administrasjonens kommentar: Hvis man ser i kommunens kartløsning, vil man se hvilke områder som er avsatt og regulert til næring i kommunen. I gamle Lyngdal er det lite ledig næringsareal. Både i handelsparken på Rom og Kvavik er det lite ledig kapasitet. Firmaer har vært i kontakt med kommunen, med forespørsel om ledig næringsareal, enten for at de skal utvide og trenger mer plass, ønsker ny tomt eller ønsker å etablere seg. Areal til oppføring av lagerbygg/garasjer er det også forespørsel om. Næringsområde på Hausvik har en veldig bra beliggenhet rett med sjøen, så her satses det på annen type næring enn nær E39.

Det er areal avsatt til næring i kommuneplanen som ikke er påbegynt. Det skyldes nok flere årsaker, men beliggenhet, adkomst og terrengutfordringer kan være en medvirkende årsak. Arbeidet med rullering av kommuneplanens arealdel pågår, så dette kan vurderes i denne sammenheng..

### **Oppsummert – endringer**

På bakgrunn av innkomne uttalelser og innspill samt vedtak om meklingsmandat foreslås følgende endringer i plandokumentene:

#### Endring i bestemmelsene

1. Det settes inn krav i bestemmelsene om at området skal benyttes til sjørelatert virksomhet/virksomhet som i stor grad benytter sjøveis transport.
2. Det stilles krav om sensorstyrt belysning og at lyskildene ikke skal plasseres på tak
3. I bestemmelse § 6.4.2 tilføyes det at det skal utarbeides skjøtselsplan og at skjøtsel skal skje i tråd med godkjente skjøtselsplan

4. Det settes inn rekkefølgekrav som sikrer at vegetasjon og trær som er i konflikt med regulert frisikt i kryss mellom fylkesvei og kommunal vei fjernes. Dette må være gjort før det kan gis igangsettingstillatelse til nye tiltak
5. Krav i bestemmelse § 3.2.1 om at det skal etableres trerekke på minimum 25 % endres. Andelen økes til fra 25% til 35%.
6. Det settes inn rekkefølgekrav ift planlagte trerekke mot sjøen. Det stilles krav om at trekke som skal hindre innsyn til industriområdet fra sjøen jfr. bestemmelse 3.2.1 skal være utført parallelt med etablering av bygningsmasse mot sjøen.
7. Det settes inn en bestemmelse som angir at det innenfor områdene BI1-BI4 kan foretas uttak, knusing og lagring av stein, samt føres opp bygninger og andre konstruksjoner som er nødvendige for driften. Uttak av masser tillates utenfor regulert byggegrense.
8. For område BKB1 var det satt inn krav om at uttak av masser skal skje iht. bestemmelsene i forurensningsloven. Dette kravet bør med for områdene BI1-BI4.
9. Siste setning i bestemmelse § 4.1.1 fjernes. (Ikke lenger aktuelt da Håvåsen ikke lenger skal tas ut).
10. Det settes inn nytt rekkefølgekrav knyttet til skredfare: *Det kan ikke gis tillatelse til nye tiltak innenfor områdene BI1 og BI2 før det er foretatt en farevurdering av ingeniørgeolog og at eventuelle anbefalte tiltak er utført.* (Er nødvendig fordi Håvåsen skal beholdes).
11. Det settes inn krav i bestemmelsene om at masser som tilføres planområdet skal være rene med hensyn til innhold av frø eller plantedeler fra uønskede fremmede plantearter
12. I bestemmelse § 3.1.1 settes det inn krav om at ved beregning av bruksareal (BRA) skal det regnes uten tillegg for tenkt plan. (Det er en feil at dette ikke er tatt med i bestemmelsene ved forrige behandling da dette er beskrevet i planbeskrivelsen).
13. Bestemmelse § 3.1.3 om Kombinert bebyggelse og anleggsformål – steinbrudd/masseuttak og industri – BKB1 fjernes. (Ikke lenger aktuelt da Håvåsen ikke lenger skal tas ut).
14. Bestemmelse § 6.3.1 angir krav om etablering av støyvoll innenfor bestemmelsesområde #1. Nå som Håvåsen beholdes og område BKB1 fjernes endres kravet slik at det nå kreves at den skal være på plass før masseuttak avsluttes.
15. Bestemmelse § 2.3 i tråd med anbefalinger tilføyes følgende i nevnte bestemmelse: Ved byggesøknad skal støysituasjonen for enkeltvirksomheter dokumentere. Formuleringen i siste setning endres til: Støysituasjonen må redegjøres for i forbindelse med byggesøknad for hver enkelt virksomhet

#### Endringer plankartet

1. Byggeområde BKB1 - kombinert bebyggelse og anleggsformål – steinbrudd/masseuttak og industri, er tatt ut av planforslaget med unntak av et mindre areal som anses som en naturlig avgrensning for allerede opparbeidet område. Håvåsen beholdes. Tidligere regulerte område BKB1 endres til friluftsfomål.
2. Vegetasjonsskjerm GV2 er redusert og ligger nå kun øst for byggeområde for industri, BI1.
3. Tidligere LF1-6 er utgått, og erstattet av et nytt LF1.
4. De andre friluftsfomålene er renummerert:
  - a. LF7 = LF2
  - b. LF8 = LF3
  - c. LF9 = LF4
  - d. LF10= LF5

LF11 = LF6